

– Vi svever på våre egosentriske skyer

Kommentar s. 3

**JØDISKE
STUDENTER
FØLER SEG
UØNSKEDE**

Nyhet s. 8 - 10

Psykologistudent om dagen, dragking om natten

Kultur s. 20 - 21

UNIVERSITAS

Norges største studentavis

utgave 13, årgang 78

www.universitas.no

torsdag 24. oktober 2024

FORSKER ADVARER:

**STUDENTER
UTSETTER
SEG FOR**

RISIKO

Nyhet s. 6

ANNONSE:

**TEK
NISK
MUSEUM**

SENT

31. oktober / Over 18 / Halloweenfest

HORROR-DISCO / SKREKKFILM / SELVSPILLENDE PIANO / SKREKK I VR / BESTE HALLOWEEN-ANTREKK / QUIZ

Sjekk ut ↑

LEDER OG KOMMENTAR

UNIVERSITAS

Ansvarlig redaktør: **Dagny Mathilde Mohn**
dagny.mohn@gmail.com 46854623

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

Fotosjef: **Sara Aarøen Lien**

Desksjef: **Mona Soopalu**

Nettredaktør: **Frida Anine Hagen**

Uttegner: **Ida Fjeld**

Uttegner: **Lia Askew**

Uttegner: **Nora Hognes Berg**

Uttegner: **Sondre Kløvfjell**

Deskjournalist: **Tora Vassbotn**

Korrektursjef: **Astri Lovett Hageberg**

Daglig leder: **Maryam Amini**

Besøksadresse: **Moltke Moes vei 33**

Post: **Boks 3 Blindern, 0313 Oslo**

Epost: **universitas@universitas.no**

Nettside: **www.universitas.no**

Leder

Konservativ Burn-fakkel

Dagny Mathilde Mohn og Thea Eide,
Ansvarlig redaktør og Nyhetsredaktør

En lesesal i høstmørket. Klokken har såvidt bikket åtte på morgenen. Trøtte tryner er på vei mot en ledig plass. I hendene deres: Stanley-, Bodum og SiO-termoskopper med sort gull. Men så: et klikk. En kjemisk lukt fyller neseborene. Søtere enn sukker og kunstigere enn nesa til Jenny Huse. Smaker som ikke smaker som noe annet som eksisterer på denne kloden. Vi snakker selvsagt om energidrikken.

En ting er å kalle forelesere for «lærere», studenter for «elever», pensum for «lekser» og universitet for «skolen». Må også denne uvanen fra ungdomsskolen følge med videre inn i studenttilværelsen?

Energidrikken, tidligere assosiert med svette gamere, hyperaktive adrenalinjunkies sponset av den røde okse og for sene kvelder med hjertebank på Blå, er helhertet omfavnet av studentene. Det vi før rynket på nesen av, er blitt så normalisert at ingen lenger stusser når det å knerte en kald en er det første du gjør etter å stå opp. På Blindern har salget i SiO-kan-

tinene økt med 30 prosent siden i fjor. 25 prosent av de mest solgte varene på Bunnpris Blinden er energidrikk.

Nordmenn er blant de menneskene i verden som drikker mest kaffe. I 2019 drakk vi i gjennomsnitt fire kopper kaffe per dag, ifølge tall fra SSB. Skal vi tro salg-

gidrikken. Men det som er sikkert, er at desto mer av dette kjemisk fremstilte utysket du drikker, desto mindre er sannsynligheten for at Jon Blund kommer på nattvisitt.

Det er ikke vits å kjøpe skinnjakke på Fretex og briller med stålinnfatning, med energidrikk i hånden ser du alt annet enn intellektuell ut. Men noe må det da være? Hvordan kan dette fenomenet forstås? Er det et opprør vi ser, mot akademias jordfargede, nøkterne, men tidløse tilnærming til estetikken? Er skrikende neonfarger og glorete tribalmønster nåtidens studentopprør, en måte å utfordre det bestående?

Isåfall kan du gjerne kalle oss gammeldagse. Å drikke energidrikk før klokken 14 er psykopatisk oppførsel og burde være grunnlag for å be om en skikethetsvurdering av sine medstudenter. Å drikke energidrikk etter klokken 14 er en fare for folkehelsen. Vi avslutter derfor denne Burn-fakkelen med å si som forskeren i saken du kan lese denne uken: **Drikk kaffe!**

Å drikke energidrikk før klokken 14 er psykopatisk oppførsel

fra Bunnpris er det ingen grunn til å tro at det har endret seg særlig. Men at energidrikken er blitt hverdagskost, det er en hårreisende utvikling, og det truer vår stolte tradisjon som kaffedrikkere. Det er på tide å ta grep.

Studenter sliter mer med søvn enn før. De drikker også mer energidrikk enn før. Som du kan lese i denne utgaven av Universitas er det ikke lett å si hva som kommer først, søvnproblemene eller ener-

Arkivaren

Happy hour med havutsikt

I 2001 skulle siloene på Grünerløkka bli til rimelige studenthybler. Men som så ofte skjer med store planer, begynte prisene å stige, og leien fulgte etter. Da direktør i Samskipnaden, Trond Bakke, ble spurt om de høye leieprisene kunne føre til tomme hybler, svarte han med stor tro på menneskeheten:

«Vi har allerede fått mange telefoner fra studenter som vil bo der. En student er ikke bare en student, det er alle mulige slags mennesker også blant studenter.» Jaha, så mangfold er løsningen på høy leie? Saken tok en ny vri da Universitas rapporterte at boligdirektør Pål Borger hadde sagt at det skulle bygges en bar i toppetasjen av siloen. Bakke avfeide raskt dette. Dumt, egentlig. For med stigende leiepriser kunne de mangfoldige studentene trengt en bar, ikke bare for kumbayastemningen i fargerikt felleskap, men for å skåle farvel til enhver illusjon om rimelig bolig i Oslo.

Universitas, 28.02.2001

Historiske skråblikk av
Tora «Trangsynt» Vassbotn

Ute på sjekkern

I 2011 tok Universitas sjansen på å sende en av sine egne ut på et av de mest nervepirrende oppdragene i avisas historie: speeddating på Chateau Neuf. Heldigvis hadde journalisten fått råd fra selveste Torkel «Hjerteknekt», sjekkeinstruktør fra Genuine Connections og førstemanuensis ved Psykologisk institutt. Torkels store visdom kunne kokes ned til én gylden regel: «Man må interessere jenta, men ikke imponere.» Med dette innsiktsfulle rådet i bagasjen var journalisten klar for å møte fem damer på rappen. Resultatene? Ikke så verst! Fire av fem damer ville faktisk møte ham igjen. Mon tro om god gammeldags ydmykhet også fungerer i dagens tindrefiserte samfunn? Njæ, stram manbunen, kast inn litt *big-dick-energy* og forklar hvordan ting egentlig henger sammen – det pleier å gjøre susen.

Universitas, 21.09.2011

- Universitas er en avis for og av studenter for lærestedene tilknyttet Studentsamskipnaden SiO.
- Universitas arbeider etter Vier varson-plukens regler for god pressesjikk.
- Universitas støttes av Velferdstinget, som står uten redaksjonelt ansvar.

ILLUSTRASJON: ØIVIND HOVLAND

Frihet, unikhhet og egoskap

I dagens selvrealiseringsklima hvor individualismen ruler, forvitrer verdiene samfunnet vårt er bygget på. La oss fokusere mindre på yoga, og mer på det som faktisk styrker samfunnet.

Selvrealisering

Johanne Reichelt,
Journalist i universitas

Har du noen gang følt deg ubrukkelig, for urbanisert og hyklersk? Fortvil ikke. På sosiale medier florerer det med mennesker som fremmer sin naturlige livsstil med hjemmestrikka klær, organiske produkter, kortreist mat og råd til åndelig søking som er skreddersydd for deg som trenger inspirasjon til perfektion.

I forrige utgave av Universitasmagasinet kan man lese om en venninnegjeng som har fulgt hjertene sine og flyttet ut på landet. Der dyrker de tidens kanskje heiteste trend, nemlig selvrealisering. Selvrealisering er ikke akkurat nytt, men kombinasjonen av sosiale medier og NewAge-hippier har gitt selvrealisering en ny klang. Denne

selvrealiseringen dyrker en individualistisk tankegang hvor målet er å bli et harmonisk og balansert menneske, følge våre unike drømmer og bli den beste versjonen av en selv.

«Tilbake til naturen» kan sies å være mottoet til selvrealiserings-trenden, men hva betyr egentlig tilbake til naturen? Gjennom sosiale medier blir naturen kommersialisert og disneyfisert. Dermed males det et falsk bilde av hvordan det er å leve i tråd med elementene. Ganske motsigende er det at det naturlige livet blir levd ut på sosiale medier. Du vil bli sett og vise ditt perfekte liv til hele verden 24/7, og lomdeboka blir fylt av late menneskers glaning på skjermen.

Hva har gått galt? Psykologen Abraham Maslow utviklet

teorien om behovspyramiden på 1940-tallet, hvor det høyeste målet og siste steg på stigen, nettopp var selvrealisering. Selvrealisering er definert i litteraturen som en prosess der individer når sitt fulle potensial. I en slik definisjon er det ikke rart at begrepet har blitt misforstått. Maslows intensjoner handlet om å reali-

sere seg selv for å styrke fellesskapet. Hans teori har derimot blitt en hyllest til individualisme. Vi skal på yoga, meditere, spise sunt og alltid tenke på hvordan vi best mulig kan forbedre oss selv. «Meg, meg, og atter meg». Hvor ble av de kollektive verdiene?

Venninnegjengen, nevnt innledningsvis, hevder at hvis flere fulgte hjertet sitt, ville vi løst flere samfunnsproblemer. Det stiller

jeg meg kritisk til. For meg blir det en slags romantisering av fri vilje, og en neglisjering av de privilegiene vi har fått servert på et sølvfat av det samfunnet vi lever i. La oss være ærlige: Det er ikke særlig bærekraftig for samfunnet om alle skal jage etter drømmene sine. Å frasi seg alt ansvar og flytte ut på landet for å finne seg selv er

et privilegium få har. For meg høres det ikke ut som dette kan løse samfunnsproblemer, tvert imot høres det ut som en egoistisk ansvarsfraskrivelse.

Misforstå meg rett, jeg synes det er topp at vi har mulighet til å leve hvordan vi vil, og jeg skal ikke være en representant for moralens høyborg. Selvrealiserings-trenden skaper i det minste en bevisstgjøring rundt hva vi putter

i oss. Men i stedet for å hylle de selvrealiserte Tiktok-kjendisene, kan vi ikke heller slå et slag for de lokale bøndene? Norge trenger flere bønder, og flere bønder gir et sterkere fellesskap i form av bosetting og sysselsetting i distriktene. Norges bondelag skaper 90.000 arbeidsplasser i landbruket rundt om i landet, matindustrien er derfor vår største fastlandsindustri og en av grunnsteinene for vår overlevelse. I tillegg trenger vi et bærekraftig landbruk for å få bukt med klimautfordringene, og her er det mye idealisme hos lokale norske bønder.

Distriktene er derimot i ferd med å avfolkes. Flott at ungdom vil ut i naturen, men kanskje ikke bare for å finne seg sjøl? Vi i den selvrealiserte Oslogryta har det med å assosiere bøndene med Senterpartiet, skyting av ulv og enkle mennesker. Vi sverger på våre egosentriske skyer og neglisjerer de som faktisk brødfør fellesskapet. Der selvrealisering «disneyfiserer» naturen og fremmer individet, lever bøndene i realiteten av naturens utfordringer og er selve symbolet på et bærekraftig fellesskap. Så la oss fokusere mindre på yoga, og mer på bøndene!

«Meg, meg, og atter meg»

Nyhetsredaktør: **Thea Eide**
Thea.eidee@gmail.com 93279217

NYHET

«Stopp studentfabrikken»

Forsknings- og utdanningsminister Oddmund Løkensgård Hoel (Sp) er ikke spesielt populær blant studenter for tiden. Da han tirsdag denne uken inviterte landets studentledere til studentpolitisk toppmøte, ble han møtt av studenter med refleksvester og vernehjelm med påskriften «Stopp studentfabrikken». NSO skriver i en pressemelding at de med demonstrasjonen ønsket å kritisere et «utdanningssystem hvor regjeringens kutt og reformer bidrar til at studenter skyves raskest mulig gjennom studieløpet, uten hensyn til kvalitet og trivsel». De er spesielt kritiske til svekkelsen av studiestøtten, innføringen av eksamensavgift og endringer i konverteringsordningen som foreslås i statsbudsjettet.

TE

IKKE BESTEVENNER: NSO-leder Hovdenak er svært kritisk til regjeringens studentpolitikk. Foto: NSO.

Felles front mot ku

Tirsdag forente forskning- og utdanningssektoren seg utenfor Stortinget for å demonstrere. – Det er på tide at politikerne våre våkner, sier leder for forskerforbundet.

Demonstrasjon

Tekst Edvin August Velle
Foto Kenneth Novela Gran

På initiativ fra Forskerforbundet samlet NSO, Forskerforbundet, NTL og Akademikerne seg til en demonstrasjon mot kutt i kunnskapssektoren tirsdag denne uken. På bannerne bak talerstolen var kravene tydelige: «Stans kuttene i kunnskapssektoren», «kvalitet, ikke kutt – gi studentene utdanninga de fortjener!» og «Invester i forskning og innovasjon – det lønner seg.»

– Uforståelig

Foran Stortinget runget stemmene fra talerstolen ut med kritikk mot regjeringen, og deres kutt i kunnskapssektoren.

Professor ved Oslo universitetssykehus og leder i Forskerforbundet Guro Elisabeth Lind er ikke nådig i kritikken av regjeringens kutt i sektoren.

Lederen forteller at kuttene nå har gått så langt at det rammer selve kjernevirksomheten, og bekymrer seg over det hun beskriver som haugevis av konsekvenser.

– Kuttene innebærer at studietilbud kuttes, fag legges ned, forskere mister jobben sin, utdanningskvaliteten blir dårligere. Det går nå direkte utover Norges konkurransekraft og forskningsstruktur.

– Vi velger å kutte imens våre naboland investerer mer. Det er uforståelig for meg. Vi har jo ambisjoner om å løse klimautfordringene, opprettholde velferdsstaten vår, samtidig som vi skal ha noe å leve av etter oljen, sier Lind.

Ser til EU

– Det er på tide at politikerne våre våkner, kikker på verden rundt

seg, og mot Mario Draghis rapport fra EU, forteller hun.

Italias tidligere statsminister Mario Draghi leverte i september 2024 en rapport til EU-kommisjonen, der han foreslår en ny industriell strategi for å styrke Europas konkurransevne i møte med store aktører som USA og Kina. Rapporten understreker betydningen av investeringer i utdanning, forskning og teknologiutvikling.

– Vi skal ruste oss for en fremtid med en rekke store utfordringer. For å håndtere disse er kunnskap sentralt. Derfor må vi investere i det for å være slagkraftige, sier forbundslederen.

Opgitt forteller Lind at kutt i sektoren er en trend som har pågått over lengre tid, men at spesielt Store-regjeringen har kuttet mye.

Hun mener det er for enkelt å kutte i kunnskaps- og forskningssektoren.

– Kutt som disse merkes ikke over natta. Det er først når man ikke har de gode løsningene overfor neste store utfordring, slik som en pandemi at det merkes, sier hun.

– Kutt etter kutt

Leder av NSO Kaja Ingdal Hovdenak reagerer også sterkt på kuttene, og mener kutt i sektoren er veldig alvorlig. Hun er redd det går utover studenter og deres kvalitet i utdanninga.

– Det har vært kutt etter kutt de siste årene, og nå er det kommet til et punkt der vi kan se

at det helt direkte går utover utdanningskvaliteten, mener hun og trekker frem eksempelet fra Høgskolen i Innlandet.

Høgskolen regner med å måtte kutte 60 millioner i 2025. For å spare penger blir studenter ved fakultetet for økonomi og samfunnsvitenskap påtvunget obligatorisk samskriving av bacheloroppgaver.

Vi har presentert et budsjett som gjenspeiler det vi lenge har varslet

Oddmund Løkensgård Hoel, forsknings- og høyere utdanningsminister

DEMONSTRERTE: Abid Raja (V) på talerstolen under demonstrasjonen.

– Det er både kritisk og bekymringsverdig at vurderingene gjøres på økonomisk grunnlag, fremfor et faglig grunnlag, forteller Hovdenak.

NSO skal selv demonstrere den 31. oktober utenfor Stortinget.

– Utrolig skuffende

På demonstrasjonen møter vi også leder Kaspara Halskjelsvik, nestleder Karen Joanna Melby Myhre og organisatorisk nestleder Iselin Sande Bakke i Lærerforbundet

som deler samme bekymring over kuttene.

– I år igjen har regjeringen valgt å kutte i kunnskapssektoren. Det er utrolig skuffende, sier Halskjelsvik.

De tre er naturligvis primært opptatt av konsekvenser for lærerutdanningen og læreryrket.

– Lærerutdanninga er desperat etter folk, og kuttene vil forverre situasjonen, mener Myhre.

Halskjelsvik stiller seg på lag med resten av kunnskapssektoren, og håper at en samlet sektor med tydelige krav vil utgjøre en forskjell.

ren, og håper at en samlet sektor med tydelige krav vil utgjøre en forskjell.

Var varslet

En som fikk mye kritikk under demonstrasjonen var Norges forsknings- og høyere utdanningsminister Oddmund Løkensgård Hoel (Sp).

– Kritikken er hard og omfattende, hva er regjeringens begrunnelse for kutt i UH-sektoren?

– Vi har presentert et budsjett

Oslomet-rector vil flytte flere ut av Oslo

Rektor Christen Krogh foreslår å splitte opp Handelshøyskolen og Institutt for informasjonsteknologi, og delvis flytte dem fra Pilestredet i Oslo til Lillestrøm. Det melder Khrono onsdag denne uken. Instituttleder Ingvild Reymert ved Handelshøyskolen Oslomet er kritisk til at

mer av storbyuniversitetet flyttes ut av storbyen. Hun mener en splittelse av instituttet vil gå ut over fagmiljøet og utdanningskvaliteten i studieprogrammene. — Ved flytting til Lillestrøm risikerer vi å miste studenter og også ansatte til private utdanningsinstitusjoner som BI og Høyskolen Kristiania, som begge står klare til å ta imot flere studenter, påpeker hun. Hvilke utdanninger og fagmiljøer som skal ligge på Lillestrøm skal vedtas på styremøtet til Oslomet 31. oktober. TE

Frikjent av høyesterett

Studenten som tidligere i høst møtte staten i høyesterett, kan nå trekke et lettelsens sukk. Høyesterett fastslår at beslutningen om å utestenge studenten for selvplagiat var ugyldig. Studenten ved Høgskolen i Innlandet tok høsten 2021 ny eksamen i et emne hun tidligere hadde strøket i. I en plagiatkontroll av oppgaven ble det avdekket tekstlikhet med besvarelsen hun tidligere hadde levert. Studenten hadde gjenbrukt to avsnitt fra sin

tidligere besvarelse uten at denne var oppgitt som kilde. Objektivt sett handlet studenten i strid med forskriften som den gangen gjaldt for eksamensbesvarelser, slår Høyesterett fast. — Handlingen kan likevel ikke anses som fusk fordi den skjulte gjenbruken i dette tilfellet ikke var rettsstridig, skriver Høyesterett i en pressemelding. TE

tt

som gjenspeiler det vi lenge har varslet. Vi har varslet at vi skal tilba-

Det er for enkelt å kutte i kunnskaps- og forskningssektoren

Guro Elisabeth Lind, leder for forskerforbundet

ke til nivået før pandemien, som er rundt 2019. Det er normalnivået for

UH-sektoren, forteller ministeren.

Hoel forteller deretter at vi ligger på et høyt nivå i internasjonal sammenheng når det kommer til hvor mye offentlige penger vi bruker på forskning. Han sier videre at vi har en veldig god, stor og sterk forsknings- og

høyere utdanningssektor, som er godt rusta til å møte samfunnsut-

fordringene vi kommer til å møte.

— Guro Elisabeth Lind, leder for forskningsforbundet, poengterer at «ingen skal tilbake, vi skal alle fremover» og anklager deretter din regjering for å se bakover, hva tenker du om det?

— Vi ser definitivt fremover, men det er fremover fra et allerede veldig høyt nivå på offentlig investering i forskning og høyere utdanning, sier Hoel.

universitas@universitas.no

Alvorlig ulykke på Kunsthøgskolen i Oslo

FOTO: KASPER HOLGENSEN

UNDERSØKER: Kunsthøgskolen i Oslo skal gå igjennom sikkerhetsrutinene.

Student satte fast hånden sin i en maskin og pådro seg alvorlige skader. Granskningen av verkstedene på skolen er påbegynt.

Ulykke

Tekst Ebbe Schieldrop

Den skadede arbeidet på et av skolens verksteder og satte hånden fast i en industriell maskin som anvendes for å gjøre fiber til fibermasse. Takk være medstudenter og verkstedsmester som befant seg i nærheten ankom nødetatene ulykkesstedet raskt. Studenten ble frigjort fra maskinen en halvtime senere og deretter hastet til sykehus. Skaden var ikke livstruende, men svært alvorlig.

Medstudentene som var direkte involvert har vært i dialog med bedriftshelsetjenesten og er blitt tilbudt hjelp fra SiO Helse. Universitas har forsøkt å komme i kontakt med disse studentene og andre, men det var ingen som ønsket å stille til intervju.

Marianne Skjulhaug, rektor ved Khio, og Camilla Nyquist, seksjonssjef for mennesker og organisasjon på Khio, forteller til Universitas at Khio er hovedansvarlig for granskningen av saken. De er begge svært rystet av hendelsen, men er nå i prosess og dialog med andre instanser som Arbeidstilsynet og politiet for å sørge for at noe liknende ikke skal skje igjen. De forteller at de skal i møte med AMU (Arbeidsmiljøutvalget) neste uke for å planlegge videre.

Rektor forteller også at det ble holdt krisemøte samme ettermiddag som ulykken tok sted, for å opplyse skolen om ulykken og ta imot spørsmål fra studenter.

— Det var et stort oppmøte med en tydelig følelse av fellesskap, alle bekymret for studenten som ble skadet, sier hun.

I tillegg til dette er verkstedsmesteren som er ansvarlig for verkstedet, bedt om å gjennomføre bevisstgjøring av farene ved maskinen.

Seksjonsleder i Arbeidstilsynet Kirsti Been Tofte forteller at saken er under behandling og at det derfor er få detaljer som kan deles. Hun forteller at ansvaret i kartleggingen av saken, nå ligger på Khio som virksomhet.

— Det vi ser etter, er om de har kartlagt hendelsen og gjennomført risikovurderinger av maskinen og andre områder, samt innført sikkerhetstiltak som gjør at folk ikke skal skade seg på arbeidsplassen, sier Tofte over telefon.

Arbeidstilsynet har derfor tilsendt krav til Khio om dokumentasjon på at de har gjennomført sikkerhetsmessige rutiner etter hendelsen. Gjør de ikke det innen fristen, må det følges opp. Hvis det viser seg at de har brutt arbeidsmiljøloven, som er det Arbeidstilsynet forvalter, kan det medføre gebyrer.

universitas@universitano

POPULÆRT: 25 prosent av de mest solgte varene på Bunnpris Blindern er energidrikk.

ADVARET MOT KOFFEINBOMBE:

– Risikoadferd

Høsten er her, og eksamen nærmer seg med stormskritt. For mange studenter blir energidrikker løsningen for å holde seg våkne.

Energidrikk

Tekst Kristiane K. Gander Moland
Foto Sara Aaroen Lien

Hva slags forhold har Blindernstudentene til denne koffeincocktailen kalt energidrikk? Ifølge salgstall fra Bunnpris Blindern så langt i år, er hele 25 prosent av de mest solgte varene energidrikk. Dette er en økning på åtte prosent siden vi sist så på tallene i 2022.

Energidrikker utgjør nå litt over én av fem av de mest solgte

Jeg har fått tilbakefall på Burn

Daniel Aarksland, student

varene på Blindernstudentenes nærbutikk.

SiO Mat og Drikke, som har ansvar for å distribuere varer til spisesteder og kaffebarer på campus i Oslo, melder også om en økning. Salget på energidrikker har gått opp med nærmere 30 prosent sammenlignet med samme periode i fjor.

Angst og stress

Men energidrikk er ikke bra for deg. Den høyt koffeininnholdelige drikken assosieres med lidelser som angst, stress og dårligere nattessøvn, viser en ny rapport fra Senter for transnasjonal forskning i folkehelse ved Newcastle og Teesside University. Forskerne har sett på konsekvenser ved barn og unges energidrikkeforbruk. Dette er langt ifra ny tematikk, men rapporten baseres for første gang på data fra 57 studier, fordelt på 21 ulike land.

Flere av undersøkelsene retter seg mot barn og unge opp til 18 år, og baserer seg i stor grad på selvrapportering.

Så hvor farlig er det egentlig for studenter å ty til disse energidrikke-kene? Anne Lise Brantsæter er seniorforsker ved Folkehelseinstituttet (FHI). Hun mener studenter utsetter seg selv for risiko ved å ta for seg av de fargerike boksene.

– Det går utover søvnen, noe som igjen går utover både den fysiske og psykiske helsen, sier hun.

Høna eller egget?

For mange studenter kan det være en ond spiral: energidrikk for å holde seg våken, dårlig søvn som følge av energidrikk, og deretter enda mer energidrikk for å kompensere for trøttheten. Men hva kommer egentlig først?

Hver fjerde student drikker energidrikk to til tre ganger eller oftere i løpet av en uke. Det ble avdekket av Studentenes helse- og trivselsundersøkelse (Shot) fra 2022. De studentene som rapporterte om daglig konsum, sover i gjennomsnitt mindre enn de som drikker sjeldnere eller frastår fra energidrikk.

– Vi ser en doserespons, slik at jo mer energidrikk du får i deg,

desto dårligere sover du.

Men også de som ikke drikker energidrikk så ofte, vil kunne få bivirkninger, sier Brantsæter.

– Det er nesten er umulig å fastslå helt sikkert hvorvidt det er energidrikken eller søvnproblemene som kommer først, innrømmer hun videre.

Hun legger til at det likevel er såpass mange indikasjoner på at energidrikk har skylda. Brantsæter sier derfor at de ser på det som en risikoatferd.

– Én om dagen

Men er studentene bekymret? På vei ut fra Bunnpris møter vi på studentene Laura Perez Vainsak og Daniel Aarksland. Begge har energidrikk i hånda og kan fortelle at de ikke opplever noen særlige bivirkninger.

Jo mer energidrikk du får i deg, desto dårligere sover du

Anne Lise Brantsæter, seniorforsker ved FHI,

– Jeg drikker det bare når jeg vet at jeg skal ha en lang dag og må sitte utover kvelden, sier Vainsak. Aarksland derimot, drikker mer.

– Det blir ofte én om dagen, og nå har jeg fått tilbakefall på Burn. Men jeg er blitt bedt om å prøve en ny type, sier han med to bokser i henda og et smil om munnen.

Nedtrapping

For alle dem som nå skal inn i en periode fylt med lange dager på

TIPS: Anne Lise Brantsæter råder studenter til å drikke kaffe i stedet for energidrikk.

lesesalen, har Brantsæter ett enkelt råd:

– Drikk kaffe! Kaffe inneholder også koffein, men i en relativt begrenset mengde. Du skal derfor ikke være bekymret for å ta deg et par kopper i løpet av dagen.

Og til de av oss som allerede har for vane å knekke opp en iskald Monster i det vi tusler inn dørene på Blindern, er rådet å

trappe ned.

– Trapp ned langsomt og ikke tro du skal slutte på dagen. Da er det en mindre risiko for å få abstinenser og det blir kanskje enklere i lengden å slutte, sier Brantsæter.

Det kan også være greit å vite at det Bunnpris Blindern selger aller mest av, nettopp er: kaffekopp!

VANT PRESTISJEPRIS:

– Kongen av økonomisk institutt

På mandag denne uken ble Steinar Holden, professor i samfunnsøkonomi, tildelt Akademikerprisen. Studentene omtaler Holden som en legende.

Akademikerprisen

Tekst Ask Laugerud
Foto Kristoffer Søvik

ANERKJENT: Prisjuryen vektlegger at Holden er populær blant studentene.

– Jeg er veldig glad over å få en slik pris, sier professor Steinar Holden til Universitas. Han har nettopp fått Akademikerprisen.

– Det er motiverende å få en pris for kunnskapsformidling og faglig arbeid, sier han. Selve prisen er på 200.000 kroner som går til

Jeg er veldig glad over å få en slik pris

Steinar Holden,
professor i samfunnsøkonomi

prisvinnerens arbeid med kunnskapsformidling og en skulptur av Nico Widerberg.

Det er organisasjonen Akademikerne som årlig deler ut prisen. I juryens begrunnelse beskriver de Holden som en kjempe på sitt område. De omtaler ham som en

anerkjent og uredde forsker. Juryen fremhever også at professoren er publisert i en rekke internasjonale publikasjoner.

– Han er en dyktig formidler og en uredde akademiker som tør å kritisere myndigheter og oppdragsgivere, sier juryleder Jan-Inge Eidem i en pressemelding fra Akademikerne.

Fans blant studentene

Holden vant også UiOs formidlingspris i 2019, og han omtales av Akademikernes prisjury som populær blant studentene. Selv legger ikke professoren skjul på at han liker å undervise.

– Jeg synes det er gøy å formidle. Hvis folk er interessert og gjerne vil høre på det jeg har å fortelle, så er det morsomt å være med å fortelle om det, sier professoren og forteller videre om arbeidet med studentene.

– Det er gøy å se når noen har lært og forstått nye ting, det synes jeg er veldig motiverende, sier han.

Universitas møter studentene Bjørn Borgar Bekkedal, Fredrik Torset og Jonathan Vollan utenfor Ragnas Frischs auditorium på Blindern. De er 20 år gamle og går andreåret på samfunnsøkonomi sammen. Guttene kan bekrefte at Holden er et stort navn blant studentene.

Legendestatus

Økonomistudentene forteller at prisvinneren har oppnådd en slags legendestatus på instituttet.

– Jeg tror ikke det er et navn jeg har hørt så ofte som Steinar Holden mens jeg har studert samfunnsøkonomi her. Det går kanskje enda oftere igjen enn Ragnar Frisch, som grunnla mye av det vi driver med i dag, sier Torset. Det kan Bekkedal bekrefte. Han forteller at Holden har en sentral posisjon i økonomifaget.

– Vi hører jo nesten bare om Holden og Keynes liksom. På forelesningen vi hadde nå ble det nevnt flere ganger at dette er Holdens modell og at Holden har laget en variabel for det og det, sier Bekkedal. De to andre nikker bekreftende, før Torset skyter inn.

– Han er en slags urban legende her, sier han. Bekkedal sier seg enig, og konstaterer til slutt at Holdens arbeid diskuteres mye blant studentene.

– Navnet hans runger liksom gjennom korridorene, sier han.

Norgesmester i NOU-er

Holden har ledet en lang rekke offentlige utvalg, faktisk så mange at han i miljøet er kjent som «Norgesmester i NOU-er». NOU står for Norges offentlige utredninger.

Navnet hans runger liksom gjennom korridorene

Bjørn Borgar Bekkedal,
student

– En slags urban legende

– Steinar Holden er veldig kjent, han har gitt store bidrag innen makroøkonomi og han er kongen av økonomisk institutt. Så det er ikke rart han fikk Akademikerprisen, sier Vollan.

Han forteller videre at Holden ofte er til stede i mediene som kronikkforfatter, og at professoren har hatt mye å si for norsk finanspolitikk. Vollan fremhever at det var fortjent at Holden ble tildelt årets Akademikerpris.

Bekkedal deler Vollans oppfatelse av professoren, og legger til at Holden også er en hyggelig fyr med høyt faglig nivå.

– Han er veldig koselig da. Han har en veldig tydelig og god metode, og en god forståelse for hva han driver med. Han virker som en veldig snill og koselig fyr som også er veldig flink i samfunnsøkonomi, sier Bekkedal.

Professor Holden forteller at han føler på et visst samfunnsansvar i jobben sin.

– Jeg tenker det er viktig å bidra hvis man blir spurt om å komme med forslag og utredninger på felt der man har faglige kunnskaper, sier han. Prisvinneren føler også på en forpliktelse som kommer med kompetansen som økonomiprofessor.

– Jeg synes det er en viss forpliktelse til å stille opp hvis jeg mener jeg har kompetanse på feltet og kan bidra, sier han

– Hva motiverer deg til dette omfattende arbeidet?

– Det kan være mye detaljert arbeid med å lede et offentlig utvalg. Men samtidig synes jeg det har vært motiverende å jobbe sammen med dyktige folk, både utvalgsmedlemmer og sekretariatsmedlemmer, på interessante problemstillinger, sier han.

Mer og mer pessimist

Over ett år er gått siden 7. oktober. Trusselnivået er hevet. Universitas har snakket med tre jødiske studenter om hvordan det siste året har preget dem.

Jødiske studenter

Tekst Elisa Turcato Bakken   Foto Olha Korop / Sara Aarøen Lien

---

– Vi jøder er veldig få. Derfor er det ikke mange i Norge som kjenner oss. Jeg tror kjennskap kan bidra til toleranse.

Dette svarer «Emma» (22) på spørsmål om hvorfor hun stiller til intervju. Hun er en av tre jødiske studenter Universitas har snakket med om hvordan livet som jøde har vært året etter 7. oktober.

Ifølge tall fra Senter for studier av Holocaust og livssynsminoriteter har omfanget av jødefiendtlige holdninger og trusler økt det siste året, etter flere år med nedgang. En fersk rapport fra Amnesty viser også at det har vært en økning i netthets og språklige trusler rettet mot både muslimer og jøder. Tidligere i oktober hevet Politiets sikkerhetstjeneste (PST) trusselnivået i Norge fra moderat til høy, det nest høyeste nivået. Bakgrunnen for dette er hovedsakelig den økte trusselen mot jødiske og israelske mål.

Venner utenfor det jødiske miljøet har jeg ikke lenger

«Emma» (22), jødisk student

Årsaken forklares blant annet med den intensiverende konflikten i Midtøsten.

Denne tendensen har jødiske «Emma» (22), «Ida» (22) og «Henrik» måttet forholde seg til. Deres navn er anonymisert på grunn av det høye trusselnivået og fordi de tilhører en utsatt minoritet. Universitas kjenner identiteten deres.

Komplekst forhold til Israel

– Som jøde og halvt israelsk har jeg alltid opplevd å bli ansvarliggjort Israels handlinger, forteller Emma.

– Samtidig har jeg mange jødiske venner som ikke har samme tilknytning til Israel. Nå opplever de denne ansvarliggjeringen på lik linje som meg. Sånn har det ikke pleid å være, fortsetter hun.

Gjennom oppveksten har Emma ofte vært i Israel for å besøke familien. Hennes forhold til landet har alltid vært komplekst på et personlig plan og kontroversielt for andre.

– Det siste året har mitt forhold til Israel gått fra å være kontroversielt til å bli fullstendig uakseptabel for mange. Bare ved ha en tilknytning, uten at folk vet noe om mine politiske ståsteder, opplever jeg å bli tolket i verste mening, forteller Emma. Hun er lei av å alltid føle seg som en representant for Israel, fremfor et individ.

Universitas har vært i kontakt med fem andre unge jøder, som ikke har ønsket å stille til intervju. Årsakene til at dette er både frykt for å bli misforstått, og at det å dele oppleves som sårt.

Slitt med å få nye venner

Hvordan har du opplevd din sosiale krets utenfor det jødiske fellesskapet?

– For å si det sånn: Nære venner utenfor det jødiske fellesskapet i Oslo har jeg ikke lenger. Jeg tror jeg hadde hatt godt av å ha ikke-jødiske venner, og jeg tror andre hadde hatt godt av å bli kjent med meg. Slik kunne de blitt kjent med en jøde som også er halvt israelsk, og innsett at jeg ikke er noe grusomt monster som hater palestinere. Selvfølgelig er jeg ikke det, sier Emma.

Hun har unngått situasjoner der temaet Midtøsten kan dukke opp, og synes det er kjipt å føle at det er det tryggeste.

– Når den politiske situasjonen i Midtøsten intensiveres blir presset mot den jødiske minoriteten i Norge sterkere. Dette er et historisk mønster, påpeker historiker og forsker ved jødisk museum i Oslo Kjetil

Braut Simonsen til Universitas.

Både Emma, Ida og Henrik erfarer at jødiske symboler har fått en mer negativ betydning i andres øyne det siste året. Henrik er mer forsiktig med å dele at han er jøde eller å bruke davidstjernen offentlig. Ida synes også det er vanskelig å være åpen om

Mange føler seg misforstått, demonisert og rett og slett alene

«Ida» (22), jødisk student

sin jødiske identitet, og ønsker ikke at slike negative assosiasjoner skal påvirke hennes første møte med folk. En virkning av dette har vært at hun har slitt med å få nye venner i studietiden.

– Jeg opplever at mange sliter med å skille regjeringen i Israel sine politiske handlinger fra jøder, sier Ida.

– Svart-hvitt

Ida erfarer at det er lite som skal til for andre krever at hun skal ta avstand fra Israels politikk og regjering, men også Israels eksistens i sin helhet.

– Hvis ikke kan man bli stemplet som en kaldblodig barnemorder i andres øyne. Det er veldig svart-hvitt. Samtidig forstår jeg behovet for å forenkle narrativet. Det er så deilig å velge side og kjenne at en selv er på den gode siden. Å tenke sånn i møte med den komplekse krigen i Midtøsten er dessverre en fantasi som fører til mer polarisering og hat, sier Ida.

Deler av familien hennes på morssiden bor i landet. Det har vært rart for henne å

skjule sin jødiske identitet. Tidligere jobbet hun for en organisasjon som bedriver forebygging av antisemittisme og rasisme. Der lærte hun viktigheten av å bygge et samfunn hvor man tåler å møte hverandre i dialog og åpenhet.

– Man blir redd og lei av situasjonen. Av og til føler jeg at jeg kun blir akseptert som jøde av det norske storsamfunnet hvis jeg tar avstand fra andre jøder ved å kalle meg anti-sionistisk jøde. Altså en jøde som er imot ideen om at jøder skal ha selvstyre i en egen stat på like linje med andre folkeslag. En idè de fleste jøder stiller seg bak. Sionist har blitt et skjellsord, noe som for meg er absurd, sier Ida.

Kan forstås på ulike måter

Emma peker på Store norske leksikon sin definisjon av ordet: «Sionisme er en kulturpolitisk bevegelse som oppsto mot slutten av 1800-tallet som et svar på fortsatt diskriminering av jøder og økende antisemittisme i Europa». Studentene Universitas har snakket med erfarer at det er en dragkamp rundt hvordan ordet skal forstås i den norske offentligheten.

– Folk har en oppfatning av at sionisme står som uforenelig motpol til å være for opprettelsen av en demokratisk palestinsk stat. Det går an å være flere ting på en gang, sier Ida.

Hun mener det er mulig å støtte og ha empati for begge nasjonenes ambisjoner om selvstendighet og ønske om å leve verdige liv.

Slagord som «ingen sionister i våre gater» opplever Emma og Ida som ubehagelige. For dem betyr disse ordene i praksis at jøder er uønskede.

– I alle nasjonalistiske bevegelser finnes det ekstremisme. Men jeg opplever at andre i Norge kun definerer ordet sionisme knyttet til det ekstreme. Dermed blir jeg misforstått når jeg sier jeg er sionist, sier Emma.

UNNGÅR NYE VENNSKAP: Å bli kjent med nye, noe som ofte krever å snakke høyt om sin jødiske identitet, har blitt krevende for Ida det siste året.

FØLER SEG UBESKYTTET: Emma savner flere konkrete tiltak, annet enn politet sin tilstedeværelse, for at jøder i Norge skal føle seg trygge.

Gamle myter, klisjeer og konspirasjoner

– I vestlig og norsk kultur er antisemittismen til stede som en latent struktur av forestillinger og kulturelle myter. De blir gjerne aktivert i bestemte kontekster, blant annet i opphetede debatter om Midtøsten, sier historiker Kjetil Braut Simonsen.

De tre studentene opplever at skillet mellom legitim kritikk av Israel og antisemittisme har blitt et stadig vanskeligere felt å navigere i. Ida peker på at mye av skadeligheten ligger i at deler av kunnskapsformidlingen og diskusjoner foregår på sosiale medier.

Ida forteller at hun har sett mer resirkulering av gamle myter, klisjeer og konspirasjoner om jøder.

Henrik har merket en økning av at Israels militære handlinger forklares med en historisk og dypt antisemittisk idé om en påstått «jødisk mentalitet». Ida påpeker at antisemittismen har en dynamisk karakter

og er kontekststøttet.

– Det har vært en diskusjon rundt hvordan antisemittisme skal defineres, og hvor grensene mellom det legitime og illegitime konkret sett går. Den debatten pågår fortsatt, påpeker historiker og forsker Simonsen.

Smerten etter 7. oktober

Krigen i Gaza har vart i over ett år. Hver dag rapporteres det om nye dødsfall. De tre studentene Universitas har snakket med deler opplevelsen av at det ikke var rom eller plass til å sørge etter terrorangrepet 7. oktober i fjor. Det opplevdes blant annet vanskelig da kongen ble frarådet av Utenriksdepartementet (UD) å sende kondolanse til de israelske ofrene etter angrepet.

– På 7. oktober 2023 og ukene etter sendte vi meldinger til familie og var livredde. Samtidig skjønnte de ikke hvordan vi kunne være i Europa med den økende antisemittismen. De i Israel var redde for oss, selv om

det var de som satt i bomberom, sier Emma.

De forteller også at den utbredte rettferdiggjørelsen av angrepet har vært krevende å forholde seg til. Derfor har det jødiske fellesskapet vært ekstra viktig for dem alle det siste året.

– Mange føler seg misforstått, demonisert og rett og slett alene. Det å kunne dele smerten under 7. oktober i år, og i det hele tatt få anerkjent det man føler fra andre jøder, var en veldig god og etterlengtet følelse, sier Ida.

Mistet tillit

Hvordan ser du for deg tiden fremover som jøde i Norge?

– Jeg har blitt mer og mer pessimist. Det er en følelse av utrygghet og lite forståelse fra det norske storsamfunnet som sitter dypt og er vanskelig å forklare, sier Emma.

Hun mener at både Danmark og Sverige har vært flinkere til å verne om jøder som minoritet det siste året. For Ida har det også

vært en voksende usikkerhet rundt om en fremtid i Norge er aktuell. Henrik ser for seg en fremtid i Norge. Det er her han har sine venner, sin historie og familie.

– Samtidig mener jeg det er en fallitterklæring at mange norske jøder er usikre på om Norge er et trygt land, sier Henrik.

Han erfarer at flere bekjente vurderer eller har flyttet til Israel det siste året. Årsaken tror han ligger i en form for mental trygghet, fremfor fysisk trygghet.

– Det er en trygghet der du slipper å oppleve betinget aksept basert på om meningene dine er tilstrekkelig «gode».

– Ettersom jeg har blitt eldre har jeg klart å forholde meg til historien om jøders forfølgelse i Norge, og tross den hatt følelsen av at «Norge har meg». Den tilliten har jeg i noen grad mistet det siste året, sier Emma. Likevel ser både hun og Ida for seg en fremtid i Norge, til tross for polariseringen de har opplevd det siste året.

FOR: Emilie Haugen synes det er positivt at pasienter har muligheten til å få dødshjelp.

MOT: Naser Reda stiller seg skeptisk til legalisering av dødshjelp.

Delt om dødshjelp

Medisinstudenter på UiO er enige om at den pågående debatten om dødshjelp byr på vanskelige problemstillinger. Til tross for dette har de lite undervisning om temaet.

Etikk

Tekst Julia Bueso
Foto Kristoffer Søvik

Den siste uken har det pågått en debatt om dødshjelp i norske medier. Bakgrunnen er at forsker og Ap-politiker Henrik Thune i en kronikk i Aftenposten oppfordret norske politikere til å utrede selvbestemt assistert livsavslutning,

Det er fint å kunne ha det alternative som pasient

Emilie Bolme Haugen, medisinstudent

en form for dødshjelp, for mentalt friske pasienter som lider av dødelig sykdom med kort forventet levetid. Som følge av kronikken har en rekke leger kastet seg inn i debatten.

På medisinsk fakultet på UiO er

derimot flere medisinstudenter skeptiske til å prate med Universitas om dødshjelp. De rister kort på hodet, eller beskriver dødshjelp som en vanskelig problemstilling de ikke har særlig mye meninger om.

Noen fremtidige leger tar seg likevel tid til å dele hvordan de stiller seg til å fasilitere for at dødssyke pasienter selv kan velge å avslutte livet sitt.

Legens rolle

– Det kan slå negativt ut over tid, i tilfeller hvor de pårørende aksepterer valget pasienten har tatt, men så i ettertid angret, og kommer tilbake og anklager legen, sier medisinstudent Reda Naser. Han forteller at han i utgangspunktet er skeptisk til å legalisere dødshjelp i Norge. Han peker blant annet på at helsepersonell kan utsettes for et større press enn hva de allerede står i.

Medisinstudent Emilie Bolme Haugen forteller at hennes erfaring er at pasientens opplevelse er i fokus i diskusjoner på

studiet, når vi spør henne hva hun tenker om legens rolle i å tilby dødshjelp.

– En sjelden gang kommer det opp store spørsmål om liv og død, men gjerne fra pasientens perspektiv, ikke hvilken posisjon vi som leger står i. Det kan jeg kanskje ta opp i kollokvien min nå, sier hun.

Mens Haugen forteller at de så

langt ikke har snakket noe særlig om dødshjelp på studiet, har Naser nettopp skrevet en tekst om temaet.

–Vi delte dødshjelp opp i ulike kategorier, og skilte mellom frivillig og ikke frivillig, og passiv og aktiv dødshjelp.

– Bare én time

Leder ved senter for medisinsk etikk ved UiO, Morten Magelsen, forteller at han har undervist mye om spørsmål i etikk ved livets slutt.

– Det utfordrende er at det bare er satt av én time til det store og

viktige spørsmålet om dødshjelp, skriver han på e-post til Universitas.

Han underviste om dødshjelp for medisinstudentene fram til for et par år siden.

–Vi brukte timen på de sentrale argumentene for og imot legalisering av dødshjelp i Norge, hvordan det er satt i system i Nederland og Oregon, og på definisjo-

Emilie Bolme Haugen og Naser Reda forstår argumentene på begge sider.

–Det er et veldig stort valg å ta, og jeg har jo aldri vært i en posisjon hvor jeg skal vurdere det. Jeg er fullt klar over at det er mange etiske spørsmål knyttet til aktiv dødshjelp, hvem som skal hjelpe og få hjelp, og om det skaper et press innenfor helsetjenesten. Men så langt har jeg tenkt at det er positivt at pasienter har muligheten, forklarer Haugen.

Komplisert

Reda Naser understreker at han synes det er et komplisert tema.

– Hvis man legaliserer aktiv dødshjelp kan man påføre pasientene et press. Det kan hende de ikke vil være en byrde for familiene sine, eller for samfunnet generelt. På den andre siden ser jeg at det finnes tilfeller hvor det beste for samfunnet, familien og pasienten selv er å tillate aktiv dødshjelp, poengterer han.

Emilie Bolme Haugen understreker at hun ikke har reflektert særlig mye rundt temaet, men i utgangspunktet er for å tillate dødshjelp.

–Hvis man føler at det er det eneste riktig for en selv, så tenker jeg det er fint å kunne ha det alternative som pasient, sier hun.

Hvis man legaliserer aktiv dødshjelp kan man påføre pasientene et press

Reda Naser, medisinstudent

ner og grenseoppganger.

Medisinstudenter imot

I følge tall fra 2023 er et flertall av den norske befolkningen for dødshjelp. Den norske legeförening er imidlertid imot. Den eneste studien som er gjort på medisinstudenters syn på dødshjelp, ble publisert i 2013. Der kommer det frem at et flertall er imot å legalisere både eutanasi og assistert selvmord i Norge.

Studien viser at en betraktelig mindre andel medisinstudenter er for begge deler, enn befolkningen for øvrig.

Hvem blir UiOs nye rektor?

«TEAM HARBO»: Satser på tett dialog med studentene. Fra venstre: Hanne Flinstad Harbo, Christine Meklenborg, Morten Dæhlen og Bjørn Stensaker.

Til våren skal det velges ny universitetsledelse på Universitetet i Oslo (UiO). Den siste uka har både jussdekan Ragnhild Hellan og medisindekan Hanne Flinstad Harbo meldt seg som kandidater til å overta sjefsstolen.

Rektorvalg

Tekst Mads Bauer-Hartmark
Foto Kenneth Novela Gran

Snart sparkes valgkampen i gang i det som blir det første rektorvalget ved Universitetet i Oslo (UiO) med mer enn én kandidat siden 2017. Både ansatte og studenter har stemmerett, men ansatt-stemmene vektet noe mer enn student-stemmene. I 2017 gikk ti prosent av studentene til valgurnene.

– Ti prosent er bedre enn null, svarer Dag Michalsen, leder for årets søkekomité.

– *Har studentstemmen reell påvirkning?*

– En slik påvirkning er fullt mulig.

Michalsen viser til nylige dekanvalg ved Det odontologiske og Det medisinske fakultet, der studentstemmene hadde stor betydning for resultatene.

Universitas tar turen for å bli bedre kjent med de foreløpige kandidatene. Først ut er dekan ved det medisinske fakultet Hanne Flinstad Harbo.

Studenter nærmere forskning

– *Hvorfor burde studentene stemme på deg?*

– Det er det flere grunner til. I kjerneprogrammet vi har gått ut med er to av fem punkter eksplisitt rettet mot studentene. Både det å skape et engasjerende og inkluderende læringsmiljø, og det å videreutvikle en studieportefølge

av høyeste kvalitet, sier Harbo.

På spørsmål om mer konkrete tiltak svarer Harbo at de satser på involvering av studentene gjennom økt bruk av læringsassisten-

ter og «hverandre-vurderinger» i undervisningen.

Teamet har også planer om å knytte studenter nærmere forskningen som foregår på UiO. Harbo nevner også utvikling i ordningen med forskningsassistenter, der studenter kan delta i lønnet vitenskapelig arbeid.

Utfordringer

Den nye universitetsledelsen kan få litt av hvert å hanskes med. Universitetsøkonomien har igjen blitt aktuelt etter det nye statsbudsjettet.

– *Hvordan forholder dere dere til regjeringens budsjettkutt?*

– Vi er tydelige på at vi både er et universitet som driver med fremragende forskning på mange felt, og et breddeuniversitet. Vi kommer til å jobbe for gode rammevilkår for universitetene, sier Harbo.

Hun har forståelse for at alle må bidra for å få hjula til å gå rundt, men understreker at kutt i kunnskapssektoren er en utrolig kortsiktig prioritering.

Den nåværende ledelsen har fått mye kritikk for sin håndtering

av situasjonen i Palestina. Dette kan også bli noe den nye ledelsen må ta stilling til.

– Hovedprinsippet blir å holde på den akademiske friheten og

følge retningslinjene fra myndighetene, sier Harbo.

Hun fremhever den akademiske friheten og dialog mellom studentene og ledelsen. Som eksempel viser hun til medisinstudentene fra Gaza som fikk innvilget utvekslingsopphold ved UiOs medisinske fakultet tidligere i år.

– Det er et tilfelle hvor vi som fakultet fikk brukt vår akademiske frihet. Muligheten til å gjøre det

vi mente var riktig, og tilby et utvekslingsopphold hos oss.

Nøklene til godt læringsmiljø

Turen går videre til Domus Juridica og rektorkandidat Ragnhild Hennum.

– *Hvorfor burde studentene*

Vi er et breddeuniversitet

Hanne Flinstad Harbo, Rektorkandidat

stemme på deg?

– Jeg kjenner jo studielivet veldig godt og har alltid vært opptatt av at studentenes stemme skal bli hørt, både som dekan her på fakultetet og tidligere prorektor/virektor for hele UiO.

Hennum vektlegger at fakultetene har ulike behov når det kommer til å forbedre læringsmiljøet. Hun beskriver sitt eget juridiske fakultet med et særs konkurransepreget miljø, der styrking av samarbeid fremfor konkurranse kan være en del av løsningen.

– Dette er likevel ikke endelige løsninger. Strukturelle tiltak som bygging av studentboliger og økt studiestøtte er nøklene til å muliggjøre heltidsstudenten, legger hun til.

– *Du vil ta til orde for dette, dersom dere blir universitetsledelse?*

– Ja.

Aktuelle debatter

Det siste året har flere professorer og studenter advart mot kunnskapsfall i universitetet. Hennum er uenig i at dagens studenter kan mindre, men medgir at utviklingen har gått i en retning som kan ligne mer på skole enn universitet.

– Det er det vår jobb å gjøre noe med. Vi må innrette det slik studentene kommer ut med evne til kritisk og selvstendig tenkning. Angående «Palestina-spørsmålet» forteller hun at teamet ennå ikke har diskutert de aktuelle kravene fra studentbevegelsen (boikott m.m.), men at de uansett vil fordømme brudd på folkeretten.

– Saken er vanskelig og jeg synes nåværende ledelse har håndtert det godt.

Begge kandidater håper å nå ut til studentene når valgkampen kommer i gang.

– Vi kan oppfordre studentene til å stemme, men vi må også gjøre oss relevante for dem. De skal føle at det er noe poeng i å stemme, avslutter Hennum.

Det gjenstår å se om kandidatene klarer å blåse liv i studentengasjementet og om noen nye utfordrere vil melde seg før valgkampen i februar.

universitas@universitas.no

Slik fungerer rektorvalget

- + En søkekomité oppnevnes av universitetsstyret og skal bidra til å identifisere og presentere gode rektor- og prorektorkandidater
- + Kandidater kan fremmes av studenter og ansatte, dersom det gjøres av minst 20 stemmeberettigede. De kan også foreslås direkte av søkekomiteens medlemmer.
- + Fristen for å foreslå kandidater er 10. februar 2025. De godkjente kandidatene offentliggjøres 13. februar 2025. Valget pågår fra 17. til 21. mars.
- + Ansatte og studenter ved UiO er stemmeberettigede. Stemmene telles hver for seg. Resultatet blant de ansatte vektet til 75%, mens resultatet blant studentene vektet til 25%.

Eksamens-kaos ved UiO

Feil oppgavesett førte til ein forvirrende eksamensdag for fysikkstudentar. Ny eksamen vart satt saman på 40 minutt.

Eksamen

Tekst Nils Jakob Bakke Nydal
Foto Emilie Holtet

– Det kom som ein overrasking på oss. Den dagen skulle vi ha to eksamenar, med tre timar pause mellom dei. Når dei sa vi skulle få ein ny eksamen vart det berre ein time å kvile før neste eksamen, fortel fysikkstudent ved Universitetet Oslo (UiO) Bendik Danielsen.

Den 10. oktober var sett av til midtveiseksamen for fyrsteårsstudentane i fysikk, men etter ein stund i eksamenslokalet vart studentane informert om at det hadde skjedd ein feil – eksamensoppgåvene dei jobba med var frå våren 2024. Danielsen, som allereie hadde brukt det same oppgavesettet til å øve på dagen før, skjønnte raskt kva som hadde skjedd.

– Eg kjende att oppgåvene, og når det vart merka, fekk vi vite at vi måtte avlegge ein ny eksamen, seier Danielsen.

Mangelfull eksamen

Problema slutta likevel ikkje med forsinkinga. Det nye oppgavesettet, som vart laga på kort varsel, var prega av feil og manglar.

– Det var oppgaver som var ufullstendige eller hadde feil formuleringar. I løpet av eksamen var det nokon som måtte komme og forklare kva spørsmåla skulle vere, seier Danielsen.

Dette var den fyrste eksamen på studiet til fysikkstudentane, og for mange var det også den fyrste eksamen deira nokonsinne, som følgje av covid-pandemien. Dei følte seg dermed ekstra utrygge.

Trass i at leiinga sende ut ein e-post med ei orsaking til studentane, opplevde Danielsen og fleire av medstudentane at hendinga ikkje vart tilstrekkeleg adressert.

– Sjølvsgatt uheldig

Hanne Sølva, seksjonssjef på Studieseksjonen ved Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet, forklarar at dei oppdaga feilen med eksamensoppgåvene like etter prøven byrja.

– 20 minuttar etter start vart eksamenskontoret ved fakultetet kontakta angående spørsmål om feil dato og semester i oppgavesettet, seier Sølva. Etter drøfting med

eksamenslokalet og UiO sentralt, vart det bestemt at den beste løysinga var å lage ein ny eksamen.

Den nye prøva med nytt oppgavesett vart kjapt satt saman og aktivert klokka 10, med ein sluttid klokka 13.

– Men studentane fortel at det var feil og manglar i den nye prøva, kvifor valde de å framleis halde fram?

– Ja det var nokre mindre feil i oppgåvene, som vi prøvde å rette opp undervegs. Emneansvarleg var til stades i eksamenslokalet for å avklare spørsmål som studentane måtte ha under prøven, svarar Sølva.

– Det er sjølvsgatt uheldig at kandidatane måtte starte med nytt oppgavesett ein time seinare enn planlagt, men vår vurdering var at denne løysinga var den beste for studentane samla sett, legg Sølva til.

Ved spørsmål om det finst ein prosedyre knytta slike hendingar, svarar Sølva at det ikkje finst reglar i desse tilfella.

– Vi har ikkje ein formell lov eller regel rundt feil ved eksamen. Det er derfor ikkje noko som er normal prosedyre ved slike hendingar. Dersom ein uheldig hendig først har oppstått, må ein vurdere kva løysing som vil vere den beste gitt situasjonen. Dette var vår vurdering, seier Sølva.

Vil tilby ny eksamen

– Vi har forståing for at nokon kandidat opplevde situasjonen som stressande, seier Sølva, og legg til at dei leitar etter ein ny løysing.

Når Sølvas svarar Universitas seier ho at dei vil sende ein e-post til dei aktuelle studentane med kompensasjon om ein ny eksamen.

– Fakultetet har beslutta å tilby alle kandidatane ein ny, utsatt skriftleg midtveiseksamen innan midten av november.

Ho legg til at eksamen som vart gjort 12. oktober ikkje blir annullert, men at ein kan vurdere om å ta eksamenen på nytt dersom ein ikkje er nøgd med resultatet.

universitas@universitas.no

Vi fekk oppgaver som var ufullstendige eller hadde feile formuleringar

effdfdfBnBendik Danielsen, fysikkstudent

AKTIVITETER

SPILL, LØS OG SPAR!
-20%
STUDENTRABATT

5 UNIKE ESCAPE SPILL

KINGDOM OF ESCAPE ROOMS

KLATREPARK

GNEIS LILLEAKER KLATRESENTER

Studentfredager

50% rabatt for studenter på drop-in og leie av utstyr

Gyldig til og med 31.10.24

Besøk oss på: www.gneislilleaker.no

gneislilleaker

KINO

CINEMATEKET

29. OKTOBER – 10. DESEMBER

TAIWANSKE BØLGER

DE VAKRESTE OG MEST NYSKAPENDE FILMENE

Norsk Filminstitutt

www.cinemateket.no

"SÅR, KUL OG VANVITIG VARM OG GOD, EN FILM ABSOLUTT ALLE BØR UNNE SEG"

SPISFILM

★★★★★

"AUTENTISK, FØLSOM OG EKTE" KINOKRITIKK

"EMOSJONELL OG INSPIRERENDE REISE" FILMANSKAPET

RIVI HJERTET

EN FILM OM SONDRÉ JUSTAD

PÅ KINO NÅ!

KULTUR

Victoria
NASJONAL JAZZSCENE

Karl Johansgt. 35

Oslos mest spennende konsertprogram med jazz, improvisasjon og musikk som ikke ligner annet

Studentpriser
Uhørt! med gratis inngang

nasjonaljazzscene.no

Tilbudsguiden

Sentralen

Sentralen Kafe
Bar Mynt på takterrassen
Hitchhiker Restaurant

Konsert, klubb og musikk
Kunst, teater og dans
Quiz, sosialt og kreativt
Boklansering, lanseringer, samtaler og utstillinger
Festivaler
Åpen mikrofon sentralen.no

BAR & SPILLESTED

Pollett Bislett

PINBALL BILBANE ARKADE

15% STUDENTRABATT PÅ ALLE SPILL

PILESTREDET 48, 0167 OSLO
@POLLETT_BISLETT
WWW.FACEBOOK.COM/POLLETTBISLETT

AVIS

Pen sum for studenter:

MORGENBLADET

10 uker for 10 kroner

Derefter 50% studentrabatt

Bestill på morgenbladet.no/student

Da Dagsavisen

Få 50% studentrabatt på Dagsavisen!

Bestill her:
abonnement.dagsavisen.no/student

dagsavisen@mediacconnect.no
Tlf: 22 99 80 00
www.dagsavisen.no

PSYKOLOG

StudentPsykologen

Spesialisert på studenter siden 2014

Hos oss kan du få hjelp til:

- Dårlig selvfølelse
- Sosial angst
- Depresjon
- Prokrastinering
- Eksamensangst
- Ensomhet
- Og det meste annet..

Studentpris kr. 1150
Ingen ventetid

StudentPsykologen.no

LYD- OG LYSUTLEIE

Skal du ha fest?

LYD.NO

Utleie av:
- Lyd
- Lys
- Aktivitetsleker
- ute/innekino
- Sceneteknikk
- Silent Disco

10% Student rabatt

OJB

DJ BOOKING NORGE AS
www.djb.no

Allt av artister og underholdere

DANS

ARGENTIN TANGO NYBEGYNNER KURS

8 Torsdager 08.10-27.10

Sted: Majorstuen T-bane

TangoPunkte tilbyr tangokurs ved siden av Majorstuen T-bane og har spesialtilbud for unge mellom 15-25 år.

Kurset starter 5. september. Totalt 8 uker. Klasse og practica.

Pris for Ung(mellom 15-25år): 800 NOK/per eller 1300 NOK/par. Bonus for de som fant denne artikkelen: de første 2 unge parene (mellom 15-25 år) som følger TangoPunkte på Instagram og sender DM, får en spesialpris på kurset: 1000 NOK/par. Info:

tangepunkte.com
FB: TangoPunkte
Ins: Tango Puente

TILBUDSGUIDEN

GODE TILBUD TIL STUDENTER I OSLO

NYTT STUDENTLAG: Nei til atomvåpen sitt studentlag i Oslo ble stiftet for noen uker siden.

Tar saken i egne hender

Filip Larsen (20) stiftet nylig Nei til atomvåpen sitt studentlag i Oslo. – Om ingen andre gjør det, så kan jeg gjøre det, sier studenten.

Atomvåpen

Tekst Lone Sivertsen Devik
Foto Kenneth Novela Gran

– Jeg har ganske ambisiøse planer for Nei til atomvåpen sitt studentlag fremover, sier Filip Larsen (20), som studerer internasjonale studier.

For noen uker tilbake stiftet Larsen Nei til atomvåpen sitt studentlag i Oslo. Med krigen i Ukraina og den israelsk-palnestiske konflikten som bakteppe mener han at det var på tide med et studentlag som fremmer konsekvensene av atomvåpen.

– Om ingen andre gjør det, så kan jeg gjøre det, sier 20-åringen.

Savner fordømmelse av atomvåpen

Larsen har tidligere vært med å starte en studentforening for Polen, Ukraina og Belarus, i tillegg til studentlaget Lanterne.

– Det kan være litt krevende til tider, men jeg får det til. Jeg må bare sove mindre, sier han og ler.

Ifølge Larsen har det ikke vært noe særlig fordømmelse av atomvåpen på Det samfunnsvitenska-

pelige fakultet.

Han forteller at atomvåpen gjerne blir sett i et positivt lys på Blindern, i emner som sikkerhetspolitikk og internasjonal politikk.

– Jeg opplever at atomvåpen gjerne blir sett på som fornuftige sikkerhetspolitiske midler til å be-

skytte land, sier studenten og legger til:

– Det synes jeg ikke er noe særlig om.

– **Nedrustning burde være prioritet**

Ifølge studentlagslederen burde nedrustning være en prioritering av flere grunner.

– Atomvåpen skaper mer mistillit mellom land enn diplomati. Det er heller ikke noe effektivt, sier Larsen.

– Nedrustning burde være prioritet

Ifølge studentlagslederen burde nedrustning være en prioritering av flere grunner.

– Atomvåpen skaper mer mistillit mellom land enn diplomati. Det er heller ikke noe effektivt, sier Larsen.

Han forteller at studentlaget har som mål å spre ordet og vise frem den glemte siden av saken.

– Visste du for eksempel at Norge var den sjette største atommakten i 1945? Det er sånne ting mange ikke vet, sier Larsen.

Ifølge ham er studentlaget for dem som er interessert i sikkerhetspolitikk, utenrikspolitikk eller miljø generelt.

– Planen fremover er å ha lanseringskviss, i tillegg til debatter og panelsamtaler, sier Larsen.

Et av medlemmene i Nei til atomvåpen sitt nyoppstartede studentlag i Oslo, er Knut Dæhli (37). Han jobber som lektor på videregående skole, samtidig som han tar enkeltemner innen jus.

Ifølge lektoren, som underviser i flere humanistiske fag, er opprustningen som foregår blant flere av atomvåpenstatene urovekkende.

– Jeg tror at mange verken er klar over, eller kjenner til omfanget av hvor farlig atomvåpen er,

sier han.

Alvorlig situasjon

Jo mer Dæhli har lært om dagens status med atomvåpen, desto mer overbevist har han blitt om at situasjonen er alvorlig.

– Jeg ser på dette som en av de viktigste sakene i vår tid. Til og med begrenset bruk av atomvåpen mellom India og Pakistan, i en såkalt begrenset konflikt, viser hvordan det vil påvirke nesten hele verden, sier lektoren.

Dæhli forteller at studentlaget, i likhet med moderorganisasjonen, skal jobbe for å få Norge til å skrive under på atomvåpenforbudet i FN.

– Vi vil drive folkeopplysning om atomvåpen, og opplyse om konsekvensene av bruken, sier han.

Han håper at privatpersoner vil lære hva man kan gjøre for å bidra i kampen mot atomvåpen.

– Noen kan nok tenke at det er en litt abstrakt og fjern sak, men målet er at studenter kan lære ved å delta i studentlaget, sier Dæhli.

vi har startet et studentlag, sier Dæhli. Ifølge lektoren vil det bli åpne lavterskel arrangementer for studenter.

– Folk kan enten nerde på temaet, eller få en slags nybegynnerintro, avslutter 37-åringen.

Like etter stiftelsen av studentlaget i Oslo, mottok den japanske organisasjonen Nihon Hidankyo Nobels fredspris for 2024. Det synes lederen for studentlaget var stort.

– Jeg vil takke Nihon Hidankyo som fikk Nobels fredspris, og som er en gruppe mennesker som overlevde atombombene i Hiroshima og Nagasaki. De jobber for å gjøre slutt på atomvåpen, sier Larsen.

universitas@universitas.no

Nei til atomvåpen

+ Norsk organisasjon som arbeider for nedbygging av atomvåpenarsenalene og for å etablere Norden som atomvåpenfri sone.

+ Grunnlagt i 1979

+ Arbeider også for at Norge skal slutte seg til FNs vedtak fra 2017 om forbud mot atomvåpen.

+ Det er litt av grunnen til at

– Eit grovt svik

Svindyre leigeprisar og usikre leigekontraktar gjer at mange slit med å finne bustad. Samstundes har regjeringa utsett behandlinga av Husleigelova, som skulle betre leigetakarens rettar.

Leigeprisar

Tekst Beate Bjella
Foto Vilde Norenes Hilleren

To år sidan sette regjeringa, bestående av Arbeiderpartiet (Ap) og Senterpartiet (Sp), ned eit utval, etter spørsmål frå Sosialistisk Venstreparti (SV). Dei skulle sjå på mogelege endringar i Husleigelova, for å styrke rettane til leigetakarar. Planen var at Husleigelova skulle opp i Stortinget denne stortingsperioden. Slik vart det ikkje. Då statsbudsjettet vart lagt fram, kom det fram at regjeringa utsette dette til neste stortingsperiode. Grunngivinga var at arbeidet trengde meir tid.

– Eit grovt svik mot leigetakarar og unge. Me føler oss ikkje tatt seriøst. Me har ein krise i leigemarknaden, og no hadde me sjansen til å gjera noko med det, også blir det lagt på is!

Det seier Charlie Dina Dickhausen, koordinator for byutvalet i miljø- og utviklingsorganisasjonen Spire. Ho er svært kritisk til at regjeringa har valt å utsette behandlinga av Husleigelova.

Ny utgreiing

Sjølv om behandlinga av Husleigelova vart utsett, kom NOU-en sist fredag. Og Dickhausen meiner utgreiinga inneheld både gode og dårlege forslag.

– Utgreiinga foreslår å auke leigeperiodane frå tre til fem år. Det likar me veldig godt. Men så foreslår NOU-en at utleigar skal kunne endre leigevilkåra i leigeperioden. Det er problematisk.

Spire meiner bustadmarknaden i dag, favoriserer utleigar og investorar. Det skapar maktubalanse. Leigeforholda blir utrygge.

– Me treng lovgiving som sikrar ei stabil og rimeleg leige.

Skremmande utvikling

Leigemarknaden i Oslo er under kraftig press. Med ein årleg leigeprisvekst på 7,4 prosent er det vanskeleg å finne rimeleg bustad. SV i Oslo kom nyleg med fjorten forslag til bystyret for å betre leigemarknaden i hovudstaden.

Bustadpolitisk talsperson for SV i Oslo, Omar Samy Gamal, er sterkt kritisk til dagens leigemarknad.

– Me har ein situasjon i Oslo der bustadprisane er heilt ute av kontroll. Me er i ferd med å bli ein by som London og Paris, der vanlege folk med vanleg inntekt ikkje lengre har råd til å bu, seier Gamal, og legg til at det rammar unge og studentar ekstra hardt.

Derfor har partiet fremma fleire nye tiltak, mange retta mot studentar. Eitt av dei er å starte bygging av 10.000 nye studentbustader før 2027.

– Byrådet lova 10.000 nye stu-

Mange om beinet

Ingrid Skjelde (20) studerar rettsvitenskap på BI og erfarte nyleg buutfordringane. Studenten hadde søkt fleire plassar i landet. Og då juli kom, og ho fekk vite at det vart Oslo, starta jakta på husrom.

– Eg sendte mange meldingar. Og gjekk på fleire visningar. Men det var nesten uråd å finne noko. På ein av visningane eg var på, var det snakk om å bu fire personar i ei leilegheit utan fellesrom, berre eitt lite bad, og eit lite kjøken. Pris? 10.000 kroner per person, fortel ho.

Det var ikkje lett å finne leilegheit, og etter fleire forsøk, enda ho med ei mellombels løysing. Ei leilegheit leigd ut i eit halvår. No i oktober er ho på leit igjen. Rett et-

ter Universitas møter Ingrid, skal ho på ny visning. Frå januar har ho ingen plass å bu. Stor etterspurnad i marknaden, gjer det også vanskeleg å få svar frå utleigar.

– Det er alltid kamp om bustadane. Venner av meg fortel om bodrundar på leigeprisar. Det gjer at dei med pengar, alltid vinn. Me som er studentar med avgrensa økonomi, må nøye oss med dei dårlegaste alternativa.

Svart marknad og forfall

Eit av forslaga til SV er at byrådet skal arbeide for at staten skal etablere eller finansiere ein tilsynsordning for leigetakarar, som skal sikre betre vern mot utnytting på leigemarknaden og følgje opp brot på lovverket.

Arve Juritzen, talsperson for byutvikling for Oslo Høgre bystyregruppe kritiserer SVs forslag om offentlig prisregulering og tilsyn.

– Me kjem aldri til å å leggja opp til at kommunen kontrollerer borgarane sine «ovanfrå og ned» gjennom registrering og overvaking. Dette er ikkje svaret på dagens problem i utleigemarknaden, seier høgrepolitikaren.

– Me har for få bustader, spesielt for enkelte grupper. Derfor må me heller bruke ressursane våre på å bygge både permanente og mellombelse studentbustader. Det arbeidet er vi godt i gang med, seier Juritzen

Han legg til at Oslo kommune tidlegare har hatt offentlig prisregulering av utleigebustadar, og seier det førte til ein så omfattande svart marknad og forfall at kvaliteten på bustand at ordninga vart avvika.

– Dette er ikkje vegen å gå no, og SVs forslag inneber auka byråkrati og ei overvaking ingen bør ynskje i vår tid.

ANNONSE:

universitas@universitas.no

«SÅR, KUL OG VANNVITTIG VARM OG GOD, EN FILM ABSOLUTT ALLE BØR UNNE SEG»

SPIS EN FILM

★ ★ ★ ★ ★

«AUTENTISK, FØLSOM OG EKTE»

KINOMAGASINET

«EN EMOSJONELL OG INSPIRERENDE REISE»

FILMMAGASINET

FENOMEN STUDIOS PRESENTERER

RIV I HJERTET

EN FILM OM SONDRÉ JUSTAD

PÅ KINO NÅ!

FENOMEN STUDIOS • REN FILM • SCANBOX • NORDNORSK FILMSENTER • sarnorsk filmsenter • FILM FOND N°20 • NULL47

SE TRAILER

AMERIKANSKE PALESTINA-AKTIVISTER KAN AVGJØRE VALGET:

– Nesten umulig å

To uker før valget rives demokratene mellom israelf venner og Palestina-aktivister.

Presidentvalget i USA

Tekst Jens Bryhn Erlandsen

– Jeg kjenner ingen på min alder som er særlig begeistret for Kamala Harris. Likevel er jeg sikker på at de fleste av oss kommer til å stemme på henne, sier Maya Kyriakides. Hun er nettopp ferdig med en bachelorgrad i etikk, politikk og økonomi ved Yale University, der hun var en del av studentbevegelsen for Palestina. Kyriakides er tydelig på at Harris er et bedre alternativ til Trump:

– Kamala kan i det minste lede en fungerende regjering, sier Kyriakides og trekker frem rekordlange nedstenginger under Trumps presidentperiode. Likevel er det med en viss bismak hun 5. november krysser av for Harris på stemmeseddelen.

– Det er nesten umulig å stemme på en kandidat som bidrar til folkemord, sier Kyriakides.

Blanke stemmer

Under primærvalget tidligere i år stemte 101.000 demokra-

ter i delstaten Michigan blankt. De blanke stemmene var resultatet av en masseobilasjon blant amerikanske Palestina-aktivister: Demokrater ble oppfordret til å stemme blankt som en protest mot Biden-administrasjonens våpenstøtte til Israel. Til sammen utgjorde «uncommitted»-bevegelsen 13 prosent av stemmene, noe som førte til at de vant to delegater til det demokratiske landsmøtet.

Det er lett for hvite amerikanere å si til arabisk-amerikanere at de må stemme på Harris

Juan Pablo Amezcua (19), student

– Det er en stor uro blant demokratene at veldig mange unge og progressive demokrater, særlig folk med arabisk-amerikansk bakgrunn, ikke kommer til å stemme på Harris under presidentvalget, forklarer utenriksjournalist i Klassekampen Eirik Grasaas-Stavenes. Han har dekket alle presidentvalg siden 2012 og er igjen på plass i USA.

– President Joe Biden og demokratene har pøset på med våpen og penger til Israel i løpet av krigen i Gaza, sier Grasaas-Stavenes. Han forklarer at mis-

nøyen potensielt kan føre til at den viktige vippestaten Michigan, som er den amerikanske delstaten med høyest prosentandel arabisk-amerikanere, blir vunnet av republikanerne.

– Det kan potensielt vippe hele valget i favør Trump, sier han.

Pest og kolera

USA-kjenner og rådgiver for Civita, Eirik Løkke, mener deri-

mot at få av de propalestinske demokratiske velgerne som ikke vil stemme på Harris, kommer til å stemme på Trump.

– Alternativet blir å bli hjemme og ikke stemme, eventuelt å stemme på en tredjekandidat eller stemme blankt, forklarer han.

For student Juan Pablo Amezcua står valget mellom vondt og verre. Han studerer sykepleie på University of Pennsylvania, som ligger i den viktige vippestaten Pennsylvania. Til Universitas forteller Amezcua

at han kommer til å stemme på Harris, fordi han synes Trump er et verre alternativ. Samtidig er Amezcua tydelig på at det er en vanskelig situasjon.

– Det er lett for hvite amerikanere å si til arabisk-amerikanere at de må stemme på Harris, sier Amezcua.

– Personlig mener jeg det er nærmere hyklersk å be dem stemme på noen som aktivt dreper familiemedlemmene deres.

Likevel vil ikke Amezcua oppfordre til å stemme blankt. Ifølge Amezcua vurderer flere unge å stemme på en tredjekandidat.

– Men sannsynligheten for at en tredjekandidat vinner over Harris eller Trump er så godt som umulig, sier Amezcua.

Slipper Harris unna?

«Uncommitted»-bevegelsen var opprinnelig rettet mot Biden-administrasjonen, men i sommer tok Harris over som demokratisk presidentkandidat. En annen USA-ekspert, Hilmar Mjelde, mener at bevegelsen ikke vil ramme Harris i like stor grad som Biden. Mjelde er professor i statsvitenskap ved Høgskulen på Vestlandet.

Mjelde mener at utenrikspolitikk ikke er en stor sak i amerikanske presidentvalg, og at det er flere andre saker, særlig økonomi, som kommer over Gaza-krigen og avgjør hvem velgerne stemmer på. Han legger til at det imidlertid ikke betyr at Palestina-aktivistene i USA ikke kan få en betydning i valget: «Dette valget kan bli avgjort av noen tusen stemmer i nettopp vippestater som Michigan», skriver Mjelde til Universitas.

Nylig annonserte Biden-administrasjonen en advarsel til Israel at dersom de ikke forbedrer den humanitære bistanden i Gaza innen 30 dager, vil de potensielt suspendere militærhjelp til Israel. USA-journalist Grasaas-Stavenes mener denne advarselen er rettet mot både propalestinske og Israel-vennlige velgere. Han forklarer at siden advarselen er rettet til etter valget, så kommuniserer de overfor Palestina-aktivister at de jobber for å holde Israel mer ansvarlige, samtidig som de viser dem som støtter Israel at det muligens bare er noe de sier før valget.

– Et vanskelig regnestykke

Under valgkampen har Harris stilt seg i en delt posisjon over-

for Israel og krigen i Gaza ved å både kreve våpenhvile og fastholde Israels rett til selvforsvar. Grasaas-Stavenes forklarer at det er et vanskelig regnestykke for Harris.

– På en side mener mange hun burde ta tydelig avstand fra Biden i dette spørsmålet for å vise velgere, som er sjokkerte over USAs støtte til det de anser som et folkemord, at hun vil stå for en annen Midtøsten-politikk. Men hun frykter også reaksjonene til den israelske lobbyen, særlig Aipac (American Israel Public Affairs Committee), som er en organisasjon med stor innflytelse i amerikansk politikk, forklarer Grasaas-Stavenes.

– Samtidig satser Harris på å ikke skyve fra seg velgere som er mer konservative og mer israelfvennlige. Dette er velgere demokratene nå særlig prøver å trekke til seg for å vinne valget, legger han til.

I en meningsmåling utført av nyhetsbyrået AP News i november i fjor viste det seg at 40 prosent av amerikanerne mente at Israels reaksjon på Hamas' angrep den 7. oktober hadde gått for langt. Et år senere er det fortsatt mange amerikanere som står fast ved dette.

Det kan potensielt vippe hele valget i favør Trump

Eirik Grasaas-Stavenes, utenriksjournalist i Klassekampen

Amezcua har forståelse for å ikke ville stemme på en kandidat som sender våpen til et land som begår folkemord, men er skeptisk til utfallet av en slik strategi.

– Mange mener at de gjør det «rette» ved å ikke stemme på Harris. Selv mener jeg det er et helt gyldig standpunkt, men hva er konsekvensene av det? spør Amezcua.

universitas@universitas.no

POL(E)TIKK: Maya Kyriakides (22) er nylig utdannet innen etikk, politikk og økonomi. Hun er ikke særlig begeistret for Kamala Harris' etikk og politikk.

stemme på

MISNØYE: Amerikanske Palestina-aktivister i New Haven, Connecticut protesterer mot regeringens våpenstøtte til Israel, og for et fritt Palestina.

DEBATT

Idé- og debattredaktør: **Ada Louise Andreassen**
adalouiseandreassen@gmail.com 948 09 383

KJØR DEBATT

Hete tips om debatter i andre redaksjoner

Typisk dansk

I Uniavisens «Kender du typen?» skriver Martin Juhl om studenttypene på Københavns Universitet. Her er fire nevneverdige punkter som gjør de unike københavnere bitte litt mindre unike. 1) Flesteparten dropper mest sannsynlig ut. Gjennom klippekort-ordningen i Danmark kan man fint ta en hel grad på stipend. Null lån. Stipendet blir heller ikke omgjort til lån hvis du dropper ut. Går du på KU, er det derfor stor sannsynlighet for at du dropper ut av studiet på et tidspunkt og starte på noe annet. 2) Københavnerne spiser ikke grønt

nok. Man kommer langt med en BMO, filterkaffe og hjemmerull. 3) Apropos, alle røyker. Utdyping trengs ikke. 4) De aller fleste har mest sannsynlig en kjønnssykdom. Danmark har nemlig rekorden på antall smittetilfeller.

Med andre plasser i antall smittetilfeller, snusposen godt planta i den litt for dype gropa under overleppa, deltidsjobb for å dekke øl-budsjettet og studiegjeld på én million har det aldri vært bedre å være norsk. Og enda bedre er det å slippe å være norsk i København. Eller hva?

En drittsekk

Vi blir ikke kvitt trender. Det er klart. Men man kan jo undre seg hvorfor det å gå rundt med en altfor tung skilpadde på ryggen appellerer til såpass mange studenter? Det kryr av dem på Blindern, BI, OsloMet. (AHO slipper trolig unna). Det er ikke bare Oslo som sliter. Bergens studentavis kan også melde at skilpadde-epidemien har forplantet seg på Høyden, og trenden har dessverre kommet for å bli. I et intervju i Studvest, forteller studenter at «douchebag» har plass til mye og ser sånn passe fin ut. Fysio-

terapeut Sigvathsen melder om ryggskader. Navnet passer altså ganske så godt til dette uhyret av en sekk, så hvorfor er den så populær? Etter å ha snakket med studentene på Høyden, konkluderer Studvest-journalistene at vi mennesker «bærer den vi ønsker å være på ryggen. Slik blir sekken så tung som nødvendig, fordi på veien mot suksess og selvutviklingens endepunkt, må korsrygg vike for tung bør.» Universitas godtar resonnementet, men likevel: Et lite hoftebelte har vel aldri skadet noen?

Ukas tvitringer:

smart og ond @selvmorderen

Hva burde jeg ha til middag i dag? Den burde kunne til en viss grad fylle det enorme tomrommet jeg føler på i sjela mi og helst ikke ha løk i oppskriften.

Jonas Adnan Giæver @CheGiaevara

Mon tro om det er plass til norsk landslagsfotball i den sarkofagen som vi bygger til kongeparet ...

Elias Bakken Johansen @eliasjohansen

Hybelnaboen er fiolinspillende musikkstudent. Denne morgenen er som tatt ut av Schindlers liste.

Debattregler i Universitas

Vil du få din mening på trykk i Universitas?

Send innlegget ditt på e-post til

debatt@universitas.no

Typiske innlegg er mellom 1500 og 2000 tegn, inkludert mellomrom. Lengre innlegg kan vurderes i noen tilfeller

■ Vi trykker ikke innlegg som har vært på trykk i andre aviser, eller som er hatske og trakasserende

■ Vi tar oss retten til å forkorte innlegg

■ Frist for innsending av innlegg er søndag kl. 17

■ Legg ved et portrettfoto av deg selv i e-posten

Bite på karabinkroken?

Turklær har blitt det nye kule. Jeg kastet meg på trenden i håp om å snike meg inn blant stilikonene.

Turklær

Tora Vassbotn, deskjournalist i universitas

Hver sommer trekker Oslos mest dedikerte hipstere opp til Henningsvær for å være i ett med naturen. For i en nedlagt torskeoljefabrikk, kjent som Trevarefabrikken, har en guttegjeng etablert en festival midt i naturskjønne omgivelser. Jeg, den gjengse wannabe, måtte selvfølgelig ta turen. Jeg pakket sekken med min trofaste skinnjakke, overbevist om at den ville gi meg et nedpå, men likevel gjennomtenkt uttrykk blant festivalfolket.

Ved ankomst i Henningsvær ble jeg møtt av et kjent syn: Alle fra Øvre Blindern var allerede på plass, klare til å briljere med «deres» analyser av alt fra norsk musikkhistorie til *the economic state of the world right now*. Jeg innså raskt at jeg trengte en øl for å holde tritt med smalltalken. Men her var det knapt en vanlig øl å få tak i – bare naturvin så langt øyet kunne se.

Jeg gikk bort til baren for å kjøpe en sider da oppdagelsen slo meg i trynet: Hipsternerne hadde utviklet en felles turstil. Ikke bare den klassiske «mamma på Hardangervidda»-looken, men en streetstyle-inspirert klatrevariant. Jeg dro av meg skinnjakka og knøt den rundt livet. Hadde jeg misforstått hva som var in? Halvparten av Blinderns stilikoner var til stede, og jeg innså med forskrekkelse at min brukte skinnjakke og vintage mokkasiner var ute av takt.

Overalt så jeg allværsjakker, beige cargobukser og karabinkroker dinglende med nøkler. Nøkler? På en festival hvor vi bor i telt? Selv om jeg ikke forsto estetikken, eller funksjonen for den saks skyld, klarte jeg ikke å unngå å beundre det hele. Disse folka hadde jo skjønt det: Kvalitetsutstyr varer i årevis. Det blir ikke mer miljøvennlig enn det.

Tilbake på Øvre Blindern var det samme fenomenet å se. Til og med Aftenpostens Vink, kjent for å jage etter alt som er hipt, nytt og kult, hadde kastet seg over det nye store. Charlotte Oliverson skriver: «Klær opprinnelig ment for klatring er blitt like vanlig i byen som på buldresenteret.» Ja, hun hadde rett, for klatrestilen dominerte blant campuseliten, og jeg, som hadde forsøkt å redde verden med én brukt skinnjakke om gangen, måtte kapitulere. Det var på tide å ommøblere garderoben.

Google-søket «hvor får man tak i karabinkroker?»,

Ingen nikket anerkjennende, ingen vinket meg inn i klatreklubben

ledet meg til Clas Ohlson. Ett steg nærmere integrasjon. Deretter kom nøkkelspørsmålet, bokstavelig talt. Jeg hadde bare én nøkkel. Heldigvis fikk jeg låne noen sykkelnøkler fra romkameraten. *Check*. Neste steg var cargobuksene, Arc'teryx-jakka, Scarpa-skoene og Osprey-sekken – alt bestilt på Zalando.

En nyvunnet selvsikkerhet inntraff da jeg klatret meg oppover til campus – for kanskje, om jeg var heldig, kunne jeg endelig slenge skjerfet mitt over skulderen like avslappet som de andre. Men til min store skuffelse uteble applauderingen i foajeen. Ingen nikket anerkjennende, ingen vinket meg inn i klatreklubben. Og så gikk det opp for meg: Jeg hadde glemt den siste detaljen! Selvfølgelig, jeg må vise at jeg går med klatreklær *kun* fordi de er praktiske. Dagen etter slang jeg på meg klatreselen, kastet et tau over rekkverket i Eilert Sundts hus og heiste meg opp til andre etasje. Oksygentanken lot jeg ligge.

debatt@universitas.no

Sauer, slagord og slakt

Oppe fra Universitas sine varme kontorer, sparker redaktør Lindseth i alle retninger. Og det basert på arroganse og uvitenhet.

Aktivism

Helena Natvig Safi, student på Midtøstestudier med arabisk

Etter å ha lest debattinnlegget til Universitas' utenriksredaktør Emilie K. Lindseth satt jeg igjen ganske paff. Her har jeg som palestiner og aktivist hentet ut mine favorittsitater:

Lindseth skriver «[...] man kan stille spørsmål ved hvorfor akademisk boikott har blitt en kampsak på et universitet hvis samarbeid med Israel begrenser seg til en årlig studietur på teologisk fakultet.» Om Lindseth hadde lest artiklene hennes kolleger har skrevet i avisa

hun er redaktør i, kunne hun raskt rettet opp i feilen. Siden hun hverken gjorde dette eller stakk innom campen for en prat, skal jeg enkelt oppsummere det for henne.

Universitetet i Oslo (UiO) samarbeider med israelske universiteter, gjennom Horizon-prosjektet, der vi har institusjonelt samarbeid med fire israelske utdanningsinstitusjoner. Blant disse er Universitetet i Tel Aviv som har deltatt i over 55 prosjekter med IDF, og samarbeider med israelske våpenselskaper om våpenutvikling. I tillegg har vi tvilsomme innkjøpsavtaler som nå endres, med HP som leverer PC-er til ansatte på UiO. HP eier selskaper som tilbyr databaser for ansiktskjennelsesteknologi til

israelske check-points i Palestina. I tillegg får UiOs Dscience en halv million i året av Kongsberggruppen, som produserer deler til våpen som trolig brukes i Gaza. Kvalifiserer dette som dårlig journalistikk eller velvillig ignoranse? Ikke vet jeg. Flaut for Universitas er det uansett.

det ansvaret vi har som individer, studenter eller journalister hun er skeptisk til? Eller mener hun at Gaza er utenfor hennes egen boble?

Om det er sistnevnte, vil jeg minne henne på at palestinerne faktisk er en del av «oss». Onkelen min bor i telt utenfor huset i Gaza

tige som medstudenter til å stå i solidaritet med palestinerne blant oss.

Hun avslutter innlegget med en nedlatende analogi skapt av fascistten Mussolini, senere popularisert av Andrew Tate: «Derfor kjære aktivist: [...] ikke tenk at du er smartere enn noen fordi du har bodd i et telt. I en verden full av sauer er det lett å tenke at du er en løve. Men du er nok en sau.» Den skråsikre kritikken av skråsikkerhet håner arbeidet til studentbevegelsen, som har gjort veldig mye mer enn å «rope slagord». Hadde denne typen armchair-eksperter som sitter på det varme kontoret til Universitas, hatt godt av å sove i telt?

Kjære Emilie, kampen er din, men om du ønsker å ta den, kommer an på om du vil forbli en sau eller bli til en løve.

debatt@universitas.no

Gaza sitter med blekede øyenbryn på raden over henne i forelesningssalen

Videre skriver Lindseth: «Det er bra vi tar kampen. Men er kampen vår?». Her lurar jeg på hvilket «oss» som menes. Er det det blendahvite Universitas-kollegiet? Er det Lindseth, Girard og de andre beherskede franske filosofene? Er

fordi det er jevnet med jorden, og tanten min er på sykehus etter å ha blitt truffet av en bombe. Gaza sitter med blekede øyenbryn på raden over henne i forelesningssalen. Om vi ikke er pliktige som medmennesker, er vi iallfall plik-

Svar til Safi: Vi er alle sauer

Man blir ikke folkemord-medløper av å sette spørsmålsteget ved akademisk boikott.

Aktivism

Emilie Kaland Lindseth, utenriksredaktør i Universitas

I en tid der aktivismen er global og kamplaner legges på Tiktok, oppfordret jeg i min kommentar 19. september til å vise varsomhet overfor sak, formidling og metode. Dette handler om kildekritikk, ikke unnfalhet. Og bare for å ha det klart: Man blir ikke folkemord-medløper av å sette spørsmålsteget ved akademisk boikott. Oppfatningen om at det som skjer i Gaza er forkastelig, vedvarer uavhengig av hvordan man uttrykker det.

Men før jeg går inn i sakens kjerne, vil jeg takke Safi for å fremlegge de delene av universitetets forbindelser som mitt slappe journalistiske arbeid ikke strakk til i å identifisere.

Når det kommer til anklager om svartskjorte-lengsel, stiller jeg

meg derimot avvisende. Hvis analogien hun refererer til er: «Det er bedre å leve en dag som en løve enn hundre år som en sau», later det til at Safi har begått en polemisk kardinalsynd: feilsitering. Om offeret er undertegnede eller Mussolini forblir uklart. Velvillig ignoranse? Kanskje ikke. Dårlig debattskikk? Utvilsomt. Om Safis intensjon var å lime meg opp til Mussolinis fascisme, sørger uansett konklusjonen for en «bumerangeffekt» rett tilbake til forfatteren.

I fremtidige tråder vil jeg derfor råde Safi til å la fascismen ligge: Her mener jeg ikke at fascisme ikke finnes, men at unngåelsen av en utvanning av begrepet veier tyngre enn det tresekunders dopaminrushet man får av å (feilaktig) klistre meningsmotstanderen sin på Andrew Tate.

Selv mener jeg at vi ved å anerkjenne menneskets tilbøyelighet til å følge strømmen, til å være en sau, legger grunnlaget for å fatte

hvordan en hel (vestlig) verden har jaget et folk ut av kontinentet, plassert det over et annet, for så å sitte stille mens en region legges i ruiner – tilsynelatende med god samvittighet. Eller hvordan Tyskland og USA kan holde taler om menneskeverd i FN og dagen derpå insistere på at drap av 16.000 barn er selvforsvar.

Et alternativ er å kalle dem onde. Uvitende. Arrogante og ignorante. Men jeg lurar på

hvordan det mister inngangen til å forstå, for å så forandre den delen av menneskets natur som har tatt oss dit vi er i dag.

At Tyskland burde se seg selv i speilet er nok Safi enig med meg i. Der vi ser ut til å skilles, er at jeg mener dette ikke er et ansvar reservert dem vi er uenige med. Vi bør aldri slå oss til ro med å ha valgt rett – her har vi trådt feil altfor mange ganger før. Jeg mener derfor at alle mennesker

for at det kan finnes en bedre angrepsmåte enn den som unisont fremmes.

Dette er spesielt gjeldende i en tidsalder der informasjon hentes fra sekundlange videosnutter supplert med enda kortere løsninger. Eller fra velskrevne appeller med fengende slagord. Som jeg skrev tidligere: På «den riktige siden av historien», er det kort vei til tanken om at målet helliggjør middelet. Når det kommer til akademisk boikott vil jeg derfor (igjen) stille spørsmål ved om universitetets forbindelser er omfattende nok til at det er verdt å gi slipp på kontakten med et stadig mer isolert israelsk sivilsamfunn.

Likeens er jeg skeptisk til om aksjoner der medstudenters eksamener rives i to, som ble utført ved Oxford-universitetet i år, tjener saken. Eller om å kaste maling på Van Gogh faktisk kutter klimautslipp. Jeg forstår behovet for å gjøre alt. Og i prinsippet er jeg enig. Men noen ganger står middelet i veien for målet.

debatt@universitas.no

Oppfatningen om at det som skjer i Gaza er forkastelig, vedvarer uavhengig av hvordan man uttrykker det

hvor langt dette vil ta oss. Historien har vist oss hvor gode mennesker er på å følge ordre, gjøre som naboen, rettferdiggjøre seg selv. Er det andre dynamikker enn ondskap i spill? Send gjerne verdens tenkere (dypere ned) i graven, franske eller ei, men vit at

– alle som ønsker å kjempe de godes kamp – må tenke gjennom hvorfor de hever neven, hva de skriker og hvem de kjemper for. Dette handler ikke om at man ikke bryr seg om klimaendringer, folkerett og Midtøsten, men om å vie et sekund til muligheten

Ukas sitat:

At Arbeiderpartiets fylkesordfører Thomas Breen vil prostituere seg for å få makt sammen med Høyre på denne måten, det synes jeg er vannvittig.

Justisminister Emilie Enger Mehl (Sp), NRK 15. oktober

hvis det er saken er det ganske vannvittig, ja!

En psykolog med et ess i ermet

tekst: Selma Bull
foto: Eiril Nås Høistad

Har du noen gang lurt på om psykologen din driver med drag ved siden av jobb?
Om et drøyt år er det hvertfall en psykolog i Norge som gjør det.

Lizzy (Elise) Reiersøl Bjerke (28) finner frem en koffert fylt med sminke, kostymer og annet utstyr med omhu. Bjerke studerer psykologi ved Universitetet i Oslo, og må som mange andre studenter jobbe ved siden av studiet. Men istedenfor å lage kaffe eller selge bakevarer, har koffertens innhold blitt inngangen til en uvanlig sidejobb. For mange er begrepet «drag» uløselig knyttet til menn med overdreven sminke og tydelige kvinneformer som lip-syncer til musikk - altså drag queens.

For Bjerke er ikke målet å finne sin indre dronning. Han er drag king.

Vil formidle psykologi på scenen

– Tror du det er mange psykologer som driver med drag ved siden av jobb?

– Jeg vet ikke om noen, men det er jo mulig? Hvis det er noen som er psykolog og drag-artist som leser dette må de ta kontakt. Det hadde vært hyggelig å ta en prat!

Bjerke har lenge hatt lyst til å lage et nummer som er inspirert av psykologi, men det er ikke så enkelt å formidle faget til publikum på denne måten.

– Mange forbinder det kanskje med Freud eller disse blekk-testene, så jeg har ikke funnet ut hvordan jeg skal gjøre det enda, sier han.

- Går litt hånd i hånd

Han begynte med drama og teater i tenårene, og fortsatte med det på både videregående og folkehøgskole. I tillegg startet han på en bachelor i musikkteater. Selv om drømmen er litt anderledes i dag, får han bruk for erfaringen i psykologistudiet.

– Psykologi går hånd i hånd med drama og teater på mange måter. Det handler om å kunne sette seg inn i hvordan andre mennesker har det.

– Alle kan gjøre drag

I både USA og Europa opplever både transpersoner og personer som driver med drag diskriminering. Konservative hevder blant annet at drag kan være farlig for barn. I

Vi som både er trans og driver med drag er en minoritet i miljøet

Lizzy (Elise) Reiersøl Bjerke, psykologistudent

Tennessee kan dragartister risikere ti år i fengsel, og å måtte registrere seg som seksualforbrytere dersom det er barn under 15 år til stede på et show.

I en undersøkelse fra «European Union Agency for Fundamental Rights» (2020) rapporterer én av fem transpersoner at de

DRAG KING: Da Lizzy (Elise) Reiersøl Bjerke ble introdusert for drag i tenårene, trodde han det kun fantes drag queens. I dag opptretr han som drag king'en Vince Velvet flere ganger i måneden. Her fra Drag Sunday under Pride 2024.

(FOTO: KETIL MARTINSEN / OSLO PRIDE)

SKUMMELT? En av Lizzy (Elise) Reiersøl Bjerke personaer er Moth Man. Det begynte som et halloween-antrekk, men har utviklet seg til et nummer som inneholder burlesque, drag, innvoller og en parodi av YMCA av The Village People

har opplevd fysiske eller seksuelle overgrep.

Bjerke forteller at det er viktig å skille mellom cross-dressing og drag, og at man ikke må anta at alle som driver med drag er trans.

– Vi som både er trans og driver med drag er en minoritet i miljøet, men det blir flere av oss etterhvert. Alle kan gjøre drag, forteller Bjerke.

Drag i akademia?

Drag har vært historisk viktig for det skeive miljøet, hvor det å bryte med kjønnsstereotypier har gått igjen som en del av kampen. Bjerke presiserer at drag hovedsakelig er en kunstform.

– Drag er det man gjør det til. Det er ikke bare drag kings eller queens, det kan også være drag things, creatures eller aliens for eksempel, fortsetter han.

Bjerke ble introdusert for drag gjennom teaterinstruktør og drag-artist Remi Johansen Hovda (Nabi Yeon Geisha) i midten av tenårene. Hovda er dragartist, universitetslektor og faglig ansvarlig for emnet «kunst-

Å føre drag inn i akademia gjør at det kan få en sterkere status

Remi Johansen Hovda, universitetslektor ved OsloMet

en å dragge» på OsloMet. I 2023 vant han Scenekunstbrukets gulljervpris for årets nykommer.

– Det å føre drag inn i akademia, gjør også at det kan få en sterkere status rent kunstnerisk og som fenomen, at det kan bli tatt mer på alvor, sa Hovda til Universitas om oppstarten av emnet i 2022.

Det skulle gå flere år før Bjerke viste Hovda et klassebilde hvor de hadde gjort

en «gender bend» for gøy. En gender bend er når en person kler seg ut, og presenterer seg på en måte som går mot samfunnets forventninger til kjønn.

– Det var kult å prøve med contouring, legge på skjegg og finne frem maskulinitet i uttrykket mitt. Da jeg viste bildet til Hovda, sa han «du har gjort drag!», sier han.

– Dette var noen år før jeg fant ut noe om meg selv med tanke på seksualitet og kjønn.

Drag er det man gjør det til

Lizzy (Elise) Reiersøl Bjerke, psykologistudent

Noe helt annet

Det endte med at Bjerke var med på det maskuline dragshowet «Bois night» som Vince Velvet. Showet ble startet av Katinka Stensgaard (Elektra Puzzz), som en del av hennes masteroppgave. Stensgaard la merke til at det ikke fantes like mange arenaer for dem som ville utforske maskulinitet i drag.

– Normen i drag-miljøet er feminin drag, som regel utført av cis-menn. Det er ikke alltid at det blir tilrettelagt for kings, og disse konseptene har bidratt til at de som er nysgjerrige på maskulin drag får en ramme hvor de kan drive med akkurat det, forteller Stensgaard.

I dag er hun rektor på Oslo Dragskole, og mener det er viktig at drag er en arena hvor alle kan utforske drag som kunstform.

– Jeg fokuserte på hva man kan oppleve når man utforsker maskulin drag. Da så jeg at det var et behov for et sted hvor man kan teste ut ting scenen. Dette var også viktig fordi det generelt var lite drag kinging, forteller Stensgaard.

Drag + slam poesi = sant

I dag er Bjerke en del av drag-huset «Drag Slam Poesi», som er akkurat det du tror: en kombinasjon av slam poesi og drag.

nekunst innenfor samme sfære, men det er noe annet enn et vanlig drag-show.

Drag Slam Poesi har gjort mye forskjellig siden oppstart. De har faste show på Salt, men har også vært med på Oslo Drag Festival, Wunderkammer og poesifesten «Brøler og bris».

- Viktig med mangfold

Bjerke ser på det som positivt at han er litt annerledes enn den gjengse psykologistudent. Det vil komme godt med i arbeidet

Normen i drag-miljøet er feminin drag, som regel utført av cis-menn

Katinka Stensgaard, rektor på Oslo katedralskole

som psykolog. Kjønnsideidentitet er for eksempel noe han mener er underforsket.

– Jeg har tenkt mye på å skrive om kjønnsideidentitet og kjønnsuttrykk på hovedoppgaven, det synes jeg er spennende. Jeg er ikke-binær selv, og det er også en av grunnene til at drag har vært så gøy for meg.

– Er det viktig at vi har psykologer som driver med ting litt utenom det vanlige?

– Det er kjempeviktig. Noe av det som har mest å si for effekten av behandling er alliansen mellom klient og terapeut. Da er det viktig at vi har mangfold hos psykologer.

universitas@universitas.no

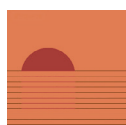
SÅ MYE MER: Lizzy (Elise) Reiersøl Bjerke presiserer at drag er en kunstform som er mye mer enn menn som opptrer som kvinner.

Anmelderredaktør: **Oscar Grimstad**
oscar.grimstad@gmail.com 41110890

ANMELDELSER

Universitas anbefaler

Oscar Grimstad, anmelderredaktør

Erlend Ropstad – Jeg husker åssen du sang
Sørlandsrocken lever i beste velgående.**Jonas Alaska – Fools Like Me**
Gitarklimpring og en forsiktig vokal: det er mjuke greier fra Jonas Alaska, dette. Men jøss, fint er det.**Frank Hammersland - The Drive To Paris**
En fin, posthumt utgitt pop-låt fra tidligere Pogo Pops-vokalist Frank Hammersland.**Okay Kaya – Check Your Face**
Tommel opp. Okay Kaya er, som vi vet, ganske så flink.

Film:

Hjerteskjærende optimisme

Å bli elsket er intet mindre enn et primalbehov. Men hvordan vi skal gi og motta kjærlighet, er noe vi må lære oss ved å navigere som mennesker.

Elskling

Regi: Lilja Ingolfsdottir

Det har vært en fantastisk høst for norsk film, og Lilja Ingolfsdottirs debut *Elskling* er intet unntak. Filmen har kunnet sanke lovord fra diverse kritikere, og NRK beskriver filmen som intet mindre enn en «mirakuløs prestasjon». Det var altså ikke uten forventninger jeg satte meg foran kinoloret, ispedd et snev av skrekkblandet fryd: Kom jeg til å bli konfrontert med den framtidige morsrollens og samlivets unngåelige kvaler?

I filmen blir vi kjent med Maria (Helga Guren) og samlivet hennes med Sigmund (Oddgeir Thune). Når de møtes har hun allerede to barn fra et mislykket ekteskap, men med ham ser alt ut til å klaffe, og de blir stormforelsket: En vakker kjærlighets-historie utfolder seg. Syv år senere består hverdagen av ytterligere to barn og et rekkehus, og plutselig er forutsetningene for et harmonisk familieliv forverret, i en uforutsigbar arbeidshverdag med lange jobbreiser og delt foreldreansvar. Denne kaotiske tilværelsen er bakteppet når samlivet når et bristepunkt: Sigmund trekker seg helt

tilbake og Maria flytter midlertidig til en leilighet i byen. Videre snubler hun inn i terapi hvor hun blir tvunget til å konfrontere seg selv, noe som resulterer i en rekke vonde åpenbaringer hun antagelig burde bearbeidet for lenge siden.

Filmen hviler på skuldrene til Helga Guren, som gjør en enestående rolle som Maria. Komplekse følelser blir formidlet med rå ærlighet og sårbarhet. Det er intet mindre enn en maktdemonstrasjon vi er vitne til når Guren snakker til speilbildet sitt med Susanne Sundførs sjeleristende stemme som lydspor - det er klart det treffer tårekanalene. Guren skal ha fått kommentaren «at du tør å være så stygg!», og det er på mange måter beskrivende for en skuespillerprestasjon som både er ekte og usminket, bokstavelig talt. Kaoset på innsiden kommer blant annet til uttrykk gjennom det til tider svært ugredde håret. Det er altfor sjeldent vi ser kvinner portrettert på denne måten. Man kan rett og slett ikke noe for å tidvis mislike henne litt.. Kanskje er det grunnen til at filmen er så smertefullt gjenkjennelig, at man ser noen av sine verste egenskaper reflektert i Maria.

Måten hun møter konflikter på, består

av å fremprovosere reaksjoner hos særlig Sigmund, som et slags dårlig forsøk på å få utløp for frustrasjoner som egentlig bunner i noe helt annet. For ikke å snakke om forakten og avvissningen hovedpersonen blir møtt med hos sin egen tenåringsdatter (Maja Tothammer-Hruza). Det desperate forsøket på å komme henne i møte er både humoristisk og knusende. For å få avstand til det hele tilbringer Maria mye tid i en leilighet i toppen av de arkitekktegnede blokkene på Enerhaugen, som ruver over et vinterkledd Oslo. Det gir assosiasjoner til *Lost in Translation* eller *Her*, med resten av byen som kulisse, noe som forsterker ensomheten, desperasjonen og den altopplukende uvissheten hun føler på dette tidspunktet.

Ingolfsdottir mestrer kunststykket å overføre det hverdagslige, like fullt dramatiske, over i noe som kan treffe absolutt alle på et eller annet plan. Manuset er treffsikkert og ikke overraskende basert på det egenopplevde. Hun står ikke bare for manus og regi, men også klipp og kostyme, hvor mye er tatt fra Guren og Ingolfsdottirs egen garderobe. Selv om dette er hennes debutfilm, har hun lang erfaring i bransjen med en rekke kortfilmer. Etter mange avslag har hun omsider fått igjennom sin første spillefilm.

Kanskje er det vanskelig å selge inn en film som kan reduseres til noe så banalt som «for å bli elsket av andre må du først

elske deg selv», men det er gjort med så mye hjerte og emosjonell kompetanse at man gir seg helt hen. Det er ofte så gjenkjennelig at det er komisk, samtidig som hele følelsespekteret løper halvmaraton. *Elskling* etterlater meg med gråtkvalt optimisme og et akutt behov for å dra hjem og klemme kjæreste, mor, og kanskje meg selv.

Amanda Floer
anmeldelser@universitas.no

Film:

Frie tøylar til flinke folk

Kan det virkelig være sant at statskanalen har lært seg å kødde?

Hellerudsvingen

Hvor: NRK TV

NRK har en lang tradisjon med å spenne ben på seg selv i ungdomssatsingene

(«Hva om vi lager Skam på nytt, bare at det denne gangen foregår på ByGdA?»). Det er så klart moro å forestille seg hvordan NRK fortvilet prøver å nå ut til unge i en slags «How do you do, fellow kids?»-tilnærming, eller at statskanalen fortsatt driftes av virkelighetsferne Jon Bernander-skikkelser med tilsvarende lingo, hvor ungdomssatsingene utarbeides utifra tohundresiders «verdistrategier og målgruppebevisst-tenkende visjonsdelmål», alt

sammen forankret i den stolte, bimediale mediebedriften med kjerneverdier og visjonsstrategier bærende fanehøyt. Det er rett og slett flauhetsbasert, og ikke særlig munterhetsmangsomhetsorientert.

Nå ja, nå kan det faktisk late til at NRK har tatt til fornuft. Mye kan tyde på at oppskriften på en god ungdomsserie består i å ansette flinke folk og forsyne dem med et generøst budsjett, for så å trekke seg tilbake og ellers gi dem frie tøylar. Tanken er at friheten til å kødde og leke seg oftere enn ikke vil gi et resultat som både er snodig og av høy kvalitet.

Nå foreligger en ny animasjonsserie av Erlend Mørch og Steinar Klouman Hallert, *Hellerudsvingen*, på statskanalen. Serien følger de tre vennene Erlend, Steinar og

Hassan, hvor ungdomsskole-settingen og animasjonsstilen trekker tankene til ikoniske *Terkel i Knipe*, mens de springende og ofte helt søkte plotlinjene minner om *South Park*. I de to første episodene er samene på krigsstien, og i den tredje er et kjønnskifte og ulekker ungdomspuling i fokus. Hellerudsvingen balanserer helt på kanten, men vipper utrolig nok aldri over i noe ugreit. Det er droyt og ofte ekkelt, men også veldig, veldig gøy. Dynamikken mellom de tre vennene er bærende for serien, og fører faktisk en relativt realistisk ungdomsskolelingo. Klouman Hallert gir stemme til alle karakterene foruten Erlend, og leverer en solid jobb.

Jo, kanskje er *Hellerudsvingen* iblant nokså teit og enda oftere direkte *nasty*, men det er samtidig et helhjertet prosjekt og lykkes på det desidert viktigste området: Det er gøy. (Anmeldelsen er basert på de tre første episodene.)

Oscar Grimstad
anmeldelser@universitas.no

Ukas advarsel

Det er ikke verdt det

Hvem: Studenter som ikke eier nåla i veggen Hva: Den siste ølen Hvorfor: Lommeboka blir

Etter å ha levd på ris og knekkebrød og til nød en kjepp kebab i ny og ne, og etter å se en liten møll fly ut av lommeboka hver gang du skal kjøpe snus på Joker'n, har samtidig byens lutfattige studenter, i likhet med de tørsteste alkoholikerne, alltid råd til øl. Også på byen, tilsynelatende. Et betimelig spørsmål melder seg derfor: Trenger man virkelig den siste ølen? Kvel- den er jo på hell, kanskje blinker de allerede med lysene i den kjipe bula du og vennene dine sitter på,

og jenta du tidligere kastet stjålne blikk etter har jo for lengst dratt hjem med en klyse fra Vinderen. Hvilken rolle spiller det vel at du sparer på ørene i hverdagen, når du samtidig kaster bort kronene på den siste ølen, som du dessuten etterlater halvfull idet vektoren griper deg etter nakkeskinnet og kaster deg ut i nattemørket?

Oscar Grimstad, journalist i Universitas

Faen heller, det er verdt det

Hvem: Unge lovende Hva: Den siste ølen Hvorfor: Du lever bare én gang

På samme måte som alle spillavhengige alltid gir seg rett før de treffer jackpoten, tendenserer mange til å gi seg én øl for tidlig – én øl før kvelden virkelig blir bra. Kanskje burde man gi litt mer faen. Drikk den ekstra ølen, gjør noe dumt, bli full og drit deg ut, du lever bare én gang! Vær grei mot vennene dine og alle andre, men gå også bort til Aslak Nore på Lorry og fortell ham hvor dårlig han er til å skrive, be barten- deren bytte musikk hvis du ikke liker det som spilles,

dans med fremmede, hør på hva alkisen i hjørnet har å fortelle. Tenk at kanskje er det ikke egentlig så farlig! Pengene, de får du tak i ved en senere anledning. Man har alltdis Norsk Tipping.

Oscar Grimstad, journalist i Universitas

Fotofestival:

FOTO: ERLEND BERGE

Fotofest med fjøslukt

Pandoras eske er blitt åpnet på den gamle Veterinærhøgskolen, og fotografier fra verden over pryder veggene i de gamle lokalene.

Oslo Negativ

Hvor: Veterinærhøgskolen
Når: 26. og 27. oktober (egentlig hver lørdag og søndag i oktober)

Fotofestivalen Oslo Negativ har opparbeidet seg et rykte som et av landets høydepunkter for fotografi, og nå inviterer festivalen til foto-mani for fjerde gang. Tidligere har festivalen funnet sted på det gamle Deichmanske hovedbibliotek, men arrangørene Preus museum og Oslos fotomiljø må vel ha følt seg dristige, og inntar nå den gamle Veterinærhøgskolen – en utfordring de har tatt på en selvsikker strak arm.

Før i tiden huset Veterinærhøgskolen en fest av ulike dyr. Nå derimot, et rikt utvalg fra fotografiens verden. Lokalene oppleves sjarmerende, til tross for en svak eim av fjøs. Store bunker-aktige haller og et svimlende antall små rom huser både enkeltkunstnere og gallerienes egne bidrag. Tidvis kan man føle seg litt «IKEA-slitene» og desorientert, men da kommer kartet og kafeen til unnsetning.

Allerede i rom numme to opplever jeg en umiddelbar estetisk nysgjerrighet. Karolina Wojtas

taktile fotoinstallasjon «We can't live without each other» henger fra taket, og består av flere lagvise fotografier på filtaken, slik at man enkelt kan bla igjennom dem. Bildene utforsker sjalusien kunstneren opplevde som 13-åring, da hun plutselig fikk en lillebror. Han iscenesettes som et lik i drømmeaktige scenarier der Wojtas har kverket ham på skremmende kreative måter. Dette akkompagneres av «Abzgram», fotografier av rampete barn i rigide polske klesstimer, påtrykt på lekeslottklosser fra gymsaler. Barnas opprør der altså. Her er det meningen at man skal lytte til sitt indre barn og «leke» med kunsten. Det er forfriskende.

Ut av nostalgis boble og inn i en større hall blir vi servert en historieleksjon. For 40 år siden entret den amerikanske hiphopkulturens trojanske hest «Beat Street» norske tv-skjermer. Spillefilmen introduserte oss ukulturerter bondeknøler til breakdance, graffiti

og groovy beats. Dette mener det kreative kollektivet Also Known As markerer hiphopens begynnelse i Norge. De har utsmykket hallen med alt fra promo-bilder av gamlegutta Tommy Tee og Warlocks, til stilrene konsertbilder fra Karpe og Undergrunns utsolgte konserter i Oslo Spektrum. Ikke bare er det et mangfoldig utvalg av blikkfangere som spriker i alle mulige stiler, det er også åpenbart at de bak prosjektet har kjærlighet for både den foran og bak kameraet. Also Known As markerer derfor viktigheten av fotografiene som har og fortsetter å dokumentere hiphopens historie, og fremstiller en fyldig hyllest til kulturens mange bidragsytere.

På andre siden av bygget finner man enda en stor hall, der en av festivalens større navn befinner seg. Andres Serranos utstilling «Infamous» fra 2019 er blitt reinkarnert og installert på ny. Serrano er kjent for verket «Piss Christ», et fotografi av et kors dynket i urinet til kunstneren selv. I denne utstillingen vender han blikket mot fortrent historie med rasisme i USA. Kunstneren har kjøpt og fotografert rasistiske artefakter, som det tydeligvis er et frodig utvalg av på Ebay, som en påminnelse om hvordan rasisme fortsatt manifesterer seg i ulike former. Jeg savner noe som bin-

der sammen den tiden objektene ble produsert og hvordan situasjonen er i dag. Bildene oppleves derfor mer som dokumentasjon av noe som har vært, til tross for at det de representerer fortsatt lever i sitt beste velgående. Her kunne Serrano vært skarpere.

I byggets både høye og venstre fløy er galleriene som deltar inndelt i båser. Etter rommets utforming er det egentlig ingen annen løsning, men jeg opplever omgivelsene såpass distraherende at jeg får mer en følelse av å være på en messe. Derfor blir det vanskelig å virkelig oppleve fotografiene som befinner seg der. Skulle det ikke være av ypperste viktighet for en tilskuer, fungerer det fint som en mulighet til å se alt fra A til Å.

Jeg mistenker at arrangørene av Oslo Negativ har som hovedmål å tilgjengeliggjøre fotokunstens arsenal for folk flest, uten å gjøre det for trivielt. Det har de klart i år også, med et imponerende spekter av varierende kunstnerskap, en hyggelig rustikk jazzkafé som la-destasjon og en adekvat tilpasning til byggets uvanlig arkitektur. Jeg gleder meg til å se hva de finner på neste år.

Ebbe Marienborg Schieldrop
anmeldelser@universitas.no

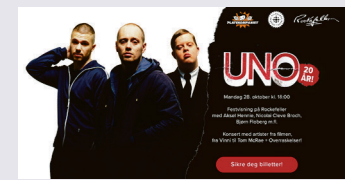
Kulturkalender uke 43

28/10 Filmvisning: UNO feirer 20 år

Norges beste (og kanskje eneste?) gangster-film feirer jubileum, og UNO-skaperne inviterer til filmvisning og konsert på Rockefeller. Filmen er regidebuten til Aksel Henie, og stakk også av med Amandaprisen for beste regi. Men aller mest kjent er kanskje scenen hvor Kjetil ikke nøyer seg med én, men sier bastant: «Jeg skal ha to is!»

Hvor: Rockefeller

Når: Mandag 28. oktober kl. 18.00

18/10 Mercury Rev

Mercury Rev, et amerikansk nitittallsband som med sitt komplekse og iblant eteriske lydbilde unndrar seg de fleste sjangerbenedningene, kommer til Oslo i november for å spille konsert. Riktignok pusher bandmedlemmene seksti, og det er også over 25 år siden de utga det kritikerroste albumet «Deserter's songs» – som for øvrig bør sjekkes ut, all den tid det er et ideelt høstalbum. Men det er ingen grunn til å ikke anta at det blir en god konsert. Billettene er dyre, da.

Hvor: Vulkan Arena

Når: Mandag 18. november kl. 20

25/3 Baltiske filmdager

Okei, så er det kanskje ikke så mange blant oss som nærer en spesiell forkjærlighet for baltisk filmhistorie. Kanskje strever man også med å huske hvilke land som er innordnet i Baltikum (Estland, Litauen og Latvia). Men det er ikke for sent: Cinemateket viser femten baltiske filmer over fire dager. Kanskje er favorittfilmen din en du ikke har sett enda.

Hvor: Cinemateket
Når: 24.-27. oktober

Bruktskatter i gjenbruk

I ukens utgave av Universitas kan du lese om fysikkstudenter som på eksamen fikk tildelt en brukt eksamensoppgave. Når *Ad Notam*-redaksjonen tar kontakt med den skyldige professoren bak oppgaven, A. Kademia, forteller han om feilgrepet.

– Jeg lagde faktisk eksamensoppgaven for dette semesteret, jeg bare glemte å referere til den tidligere utgaven i APA denne gangen. De snobbete, veslevoxsne studentene klager på mitt arbeid, som om de er APA-eksperter? Har de glemt hvem som er professor her, eller?

Kademia innrømmer at det er første gang han opplever at eksamen må starte på nytt på grunn av oppgavelikhet.

– Det har jo ikke vært et problem før? Ærlig talt så er det grense på hvor mange

fysikkoppgaver man kan trekke ut fra intet! Spesielt når pensum aldri byttes ut heller, så hvor original er det forventet at man skal være? Jobben min er å lære bort fysikk, ikke bruke tiden min på eksamener?

Men gjenbruken er ikke gledelig for alle. For F. Uskefan er det syvende semester han forsøker å ta samme eksamen, også denne gangen uten hell.

– Det var jeg som klagde. Jeg gidder ikke mer. Hvert år møter jeg opp i håp om et nytt eksamenssett, men hver gang blir jeg møtt av de samme forbanna oppgavene, sier han.

Av Espen Baass

Ukas studentvin

LETTSTYRTELIGE ARRANGEMENTBOBLER: Ukas vin er av den brusende varianten. Denne musserende vinen fra Australia osrer ut litt sylrlige dufter idet korken sprettes. "Vakke noe særlig spesssielt", mumler en slapp panelist. Undertegnede begynner å lure på om panelets faste travere egentlig liker smaken av vin... Men etter noen slurker er flertallet enig i at denne vinen faktisk er av overraskende god kvalitet, for å tilhøre den kanskje laveste prisklassen på polets basisutvalg. Med lette bobler som kiler ganen og en svak sitrusmak, er denne frisk og frekk på tungen. Den smaker leskende, og blir assosiert med de boblene man gjerne får gratis på vernisasjer. På grunn av sine leskende kvaliteter blir vinen fastslått som en perfekt flaske nummer fire på nyttårsaften.

Vinvurderingen skjer i samråd med redaksjonen i Universitas.

3 Generations of Peace Sparkling

Pris: 128,5 kroner
Land: Australia
Alkohol: 11,5 prosent

Freyja Eikrem Ims, vinanmelder i Universitas

Stor Vennlig Energidrikk

Denne uken kan du lese om at salget av energidrikk har økt betraktelig. Vi Spør-redaksjonen tar kontakt med et norsk energidrikkselskap for å protestere, men det viser seg at vi er lette å overbevise.

[Ring, ring...]

– Mads fra Norwegian Energy her.

– Du er en energidrikkmann, du?

– Yes, sir.

– Jeg akter å opprette studentorganisasjonen «Nei til energidrikke». Hva har du å si til ditt forsvar?

– At nå har du bomba totalt. Jeg lager verdens sunneste energidrikk, som gir deg bedre helse. Så jeg tror du er litt på feil spor her, mister.

– Hvordan skal den gi meg bedre helse?

– Vi bruker blant annet kollagen fra torsk i Barentshavet, vi bruker tare og supervegansk frukt, og ellers kun rene råstoffer - og ingen sukker. Det kan du lese deg opp på nettsidene.

– Men det gir meg ikke vinger og sånn?

– Nei, det er ikke sammenlignbart engang. Det inneholder ikke taurin eller noe syntetisk. Er ikke det kult?

– Joda, men får man fortsatt

energi av det? Er det fortsatt en energidrikk?

– Energi er sukker, men hvordan kan da sukkerfri redbull kalle seg energidrikk? Jo, fordi de har klart å overbevise EU om at koffein er energi.

– Så det er ikke noe koffein i deres?

– Vi handler direkte med en indianerstamme i Paraguay og kjøper noe som heter jerba mate-te. Den inneholder sakesigende koffein, ikke veldig mye, men det inneholder masse antioksidanter.

– Så det blir ikke vanskelig å sove om natta?

– Nei, men jeg synes jo ikke at du bør drikke det til klokken åtte om kvelden, ikke sant. Det er en ærlig sak.

– Hvordan er det med samvittigheten din? Klarer du å sove om natta?

– Sønnen min er helt perfekt. Alle burde gå over til Norwegian Energy.

– Da må dere vel snart begynne

med PR-stunt dere også, da?

– Vi er med på små idrettsarrangementer, som randonné, skikjøring, basehopp, wingsuiting og sånne ting.

– Kult! Fordi jeg tenkte i utgangspunktet å ha sånn PR-stunt der jeg drakk en redbull og så later jeg som jeg dør foran Stortinget.

– Ja, helt kult, det er jeg med på.

– Men da kan jo du kanskje komme fram i bakgrunnen, og så være sånn... «Nei, drikk Norwegian Energy i stedet.»

– Det er kjempemoro. Vi har jo egne filmteam og sånne greier, så det fikser vi, vet du.

– Stilig, det må vi få til! Er dere bedre enn kaffe, også?

– Ja, selvfølgelig er vi det. Kaffe inneholder faktisk ganske mye tære. Så du kan heller røyke sigarett enn å drikke kaffe, spør du meg.

– Er det ok om jeg promoterer Norwegian Energy til dagligvarekjedene fremover?

– Ja, det hadde vært jævlig kult. – Vi snållast!

KVISS-CORBIN

- Da er det klart hvem som skal motta Nobels fredspris, men hva er årsaken til at de får den?
- Liam Payne døde nylig på tragisk vis, men hvilken gruppe var han kjent fra?
- Bhutan er landet i verden som ligger i gjennomsnitt høyest over havet med 3280 moh, men hvilket land ligger på andreplass?
- Hva heter den lange elven som renner gjennom Venezuela og delvis i Colombia, og deler navn med en kjent låt av Enya?
- Nevn fem av seks hovedsteder i verden starter på bokstaven R.
- Hvilket lånord som betyr fortropp brukes ofte i kunstverden?
- Hvilken kunstner står bak verkene *Nattevakten*, *Veverlaugets formenn*, *Den jødiske bruden* og *Belassars fest*?
- Hva er henholdsvis «Mammut» og «Mussøre» det største og minste av sitt slag?

- Hva heter brødrene som utgjør grunnboken av bandet Oasis?
- Hva heter bandet som ledes av skuespilleren Jared Leto?
- Hvem vant Oscar for rollen i *The Hours*, og har også spilt i filmer som *Moulin Rouge*, *Cold Mountain* og *Rabbit Hole*?
- I disse tider går fjerde sesong av en serie som har Martin Short, Steve Martin og Selena Gomez i hovedrollene. Hva heter den?
- Hva heter Darren Aronofskys film fra 2000 som baserer seg på Hubert Selby Juniors bok om en gruppe mennesker som faller ned i avhengighetens mørke spiral?
- Hva heter influenseren fra Alta som var sammen med Marius Borg Høyby fra 2022 til 2023?
- Hva heter den svenske skuespilleren som er bror til skuespillerinnen Noomi Rapace?
- Hva heter den engelske kongen hvis bror

John uten land regjerte i hans tid på korstog under handlingen av Robin Hood?

17. Hva heter den norske artisten som, i tillegg til å vinne Eurovision, har gitt ut låter som «Typpisk Norsk», «Europe's Skies» og «That's How You Write a Song»?

18. Hvilket årstall beskriver de følgende hendelsene best? Falklandskrigen starter og slutter, Jurij Andropov utnevnes til generalsekretær for Sovjetunionens kommunistparti, Aston Villa vinner serievinnercupen, Michael Jackson gir ut albumet *Thriller*, Dag Solstad gir ut sin roman om Gymnaslærer Pedersen, Einar Tørnquist blir født og gitarist Randy Rhoades dør.

19. I hvilket år skal Spania, Marokko og Portugal arrangere fotball-VM for herrer?

20. Hva heter håndballklubben som vant Champions League tre år på rad mellom 2021 og 2023 før de nå nylig ble erklært konkurs, før det deretter ble uttalt at de unngår konkurs?

av Gabriel Corbin-Arntzen, kvissmaster i Universitas

SVAR/DOM

0-4. **Exphil på Bali:** Du kombinerer chille studier med sol og klamydia, og tar livet med ro. Det vises.

5-9. **AST1010 – Astronomi:** Du er smart nok til å utnytte systemet som gratispassasjer, men dessverre stopper det der.

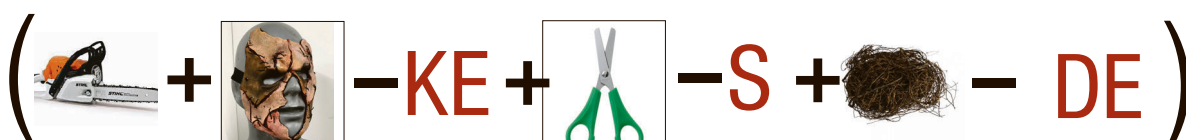
10-14. **Juss:** Dette var bra, men det rakk ikke helt til topps... Syt litt på Jodel.

15-20. **Honours: WOW!** Du er sååå flink!!! Gratulerer! Men så er det kanskje ikke så rart, siden du har egen seksjon i biblioteket?

1. For sine forsøk på å oppnå en verden fri for atomvåpen. 2. One Direction. 3. Nepal. 4. Orinoco. 5. Rabat. Reykjavik, Riga, Riyadh, Roma og Roseau. 6. Avantgarde. 7. Rembrandt. 8. Tre. 9. Noel og Liam Gallagher. 10. Thirty seconds to Mars. 11. Nicole Kidman. 12. Only Murders in the Building. 13. Requiem for a Dream. 14. Nora Haukland. 15. Ola Rapace. 16. Richard Lövehjerte. 17. Aleksander Rybak. 18. 1982. 19. 2030. 20. Vipers Kristiansand.

Rebus

av Plænken

HINT: Skrekk og gru Send løsning universitasdesk@gmail.com

FORRIGE LØSNING: «Rabatt på studentgjeld» Det klarte Oda Brevik, Ingvald Veland, Sofie, Stella, Tuva og Hedda fra svexfac kollokvie, Ola og Jøgge fra Universitas og Siri og resten av immungjengen.